

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎีทางอาชญาวิทยาและสังคมวิทยา ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่

1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ (Homosexuality and Sexual Deviant Behavior Concept)

1. ความหมายของรักร่วมเพศ
2. พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศ
3. ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศ
4. รูปแบบของการรักร่วมเพศ

1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ(Influential Causes for Homosexual Behavior Concept)

1. อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา
2. อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา
3. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว
4. อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
5. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม

1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์ของผู้รักร่วมเพศ (Homosexual Identity Development Concept)

1.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Concept)

1. ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม
2. กระบวนการขัดเกลาทางสังคม
3. องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคม

1.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ (Sexual Deviant Behavior related to Institutional Treatment Concept)

1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ (Homosexuality and Sexual Deviant Behavior Concept)

สุวัทนา อารีพรพร (2524: 381) กล่าวว่า “...รักร่วมเพศมีกำเนิดมาตั้งแต่สมัยโบราณแต่เจตนาคิดต่อความประพฤตินี้ต่างกันตามยุคสมัย สมัยโรมันความประพฤติแบบนี้ทำกันอย่างเปิดเผยและในสมัยกรีกไม่เพียงแต่ถือว่าเป็นของธรรมดาเท่านั้น ยังถือเป็นการแสดงความรักที่สูงส่งกว่าธรรมดาอีกด้วย” แต่ในยุคต่อเจตนาคิดกลับเปลี่ยนแปลงไป รักร่วมเพศถือว่าเป็นผิดปกติ เป็นความชั่วและบาป ในสมัยปัจจุบันความคิดเห็นของสังคมมีต่างๆ กัน แต่จิตแพทย์มีแนวโน้มจะคิดว่าความประพฤติเช่นนี้เป็นวิถีชีวิตของแต่ละคน ไม่ใช่ความผิดปกติทางจิตใจ

1. ความหมายของรักร่วมเพศ

คำว่ารักร่วมเพศ ได้มีนักจิตวิทยาและนักวิชาการได้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้คือ

ประนอม สโรชมาน (2524: 164) กล่าวว่า “การรักร่วมเพศ” หมายถึง การมีความใคร่กับคนเพศเดียวกัน

สมภพ เรืองตระกูล (2524: 266) กล่าวว่า “การรักร่วมเพศ” คือ การมีความสุขทางเพศกับคนที่มิใช่เพศเดียวกัน

สมโภชน์ สุขวัฒนา (2522: 32) กล่าวว่า “รักร่วมเพศ” เป็นความผิดปกติทางเพศที่แสดงออกโดยทางความรู้สึก หรือความต้องการทางเพศเดียวกัน

ทิส โชติวัฒนตระกูล (2526: 6) กล่าวว่า “รักร่วมเพศ” หมายถึง การที่บุคคลมีเพศสัมพันธ์ หรือต้องการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่มีเพศเดียวกันกับตน

สุวัทนา อารีพรพร (2524) กล่าวว่า “รักร่วมเพศมี 2 แบบ คือ รักร่วมเพศแท้ (exclusively homosexual) ซึ่งหมายถึง พวกที่มีการปฏิบัติทางเพศเฉพาะกับเพศเดียวกันเท่านั้น รักร่วมเพศ (bisexual) ซึ่งหมายถึง พวกที่มีกิจกรรมทางเพศกับทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม

สรุปได้ว่า การรักร่วมเพศ หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกหรือเกิดอารมณ์รักกับคนเพศเดียวกัน

ในปัจจุบันมีคำกล่าวถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศหลายอย่าง เช่น พวกรักร่วมเพศ (homosexual) เกย์ (gay) โฮโม (homo) ทอม (tom) ดี (dy) เหล่านี้จะถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีความรู้สึกทางเพศกับเพศเดียวกันกับของตนแต่ต่างกันคือ

พวกรักร่วมเพศชาย จะหมายถึง เกย์ (gay) ซึ่งเป็นคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เกย์ คือ มนุษย์ชายที่มีจิตใจเบี่ยงเบนไปจากเพศของตน คือมีความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมหาและฝังใฝ่ใน

ผู้ชายด้วยกันแทนที่จะเป็นหญิง (วรารุท, 2530: 112) รักร่วมเพศจะมีบทบาททางเพศ 3 อย่างคือ เป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายถูกกระทำ หรือแบบผสม แต่การร่วมเพศทางทวารหนักก่อนข้างจะมีลักษณะแน่นอนว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายกระทำหรือฝ่ายถูกกระทำ อย่างไรก็ตามรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่จะชอบมีบทบาทเพศผสม คือ จะเป็นแบบใดก็ได้ตามที่คู่ของคุณแต่ละคนพอใจ และมีส่วนน้อยเท่านั้นที่มีบทบาทเป็นหญิงหรือชายแน่นอน (สุวัทนา, 2524: 382)

วรารุท สุมาวงศ์ (2530: 23) และสุวัทนา อารีพรค (2524: 38) กล่าวว่า “เกย์ สามารถจำแนกออกไปได้ตามความรู้สึกและพฤติกรรมทางเพศ คือ เกย์คิงจะมีรูปร่างใหญ่ ออกหนาและเป็นนักเพาะกาย รูปร่างของพวกเขาจะช่วยกระตุ้นอารมณ์เพศของคู่ที่ต้องการลักษณะของความเป็นชายหรือความเป็นพ่อ ซึ่งเขาไม่มีโอกาสใกล้ชิดในวันเด็ก” จึงกล่าวได้ว่าเกย์คิงจะมีพฤติกรรมแสดงออกต่อคู่ร่วมเพศในรูปแบบธรรมชาติของเพศชาย เกย์ควีนจะมีท่าทางกระตือรือร้นกระชดกระช้อย ซึ่งมักจะมากกว่าของหญิงทั่วไป พวกเขาควีนจะมีพฤติกรรมตอบสนองเพศชายด้วยกันตามครรลองของเพศหญิง ปัจจุบันกลุ่มบุคคลนี้เรียกว่าตุ๊ดและอื่นนอกจากนี้ทิส โชติวัฒน์ตระกูล (2526: 8) กล่าวว่า “พวกรักร่วมเพศชาย คนทั่วไปมักจะใช้คำว่ากะเทย” ซึ่งอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2521: 85-86) แบ่งกะเทยออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. กะเทยจริง (hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ (sex organ) ทั้ง 2 เพศอยู่ในร่างกายมาแต่กำเนิด แบ่งออกเป็น 2 พวกคือ

1.1 กะเทยแท้ (true hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศอยู่ในร่างกาย และมีลักษณะเด่นทางเพศตรงกับฮอร์โมนในร่างกาย

1.2 กะเทยเทียม (pseudo hermaphrodite) หมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะเพศ 2 เพศอยู่ในร่างกาย และมีลักษณะเด่นทางเพศและฮอร์โมนไม่ตรงกัน

2. ลักเพศ (transvestitism) หมายถึงบุคคลที่ชอบหรือพอใจที่จะแต่งกายเป็นเพศตรงข้าม ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องมีพฤติกรรมรักร่วมเพศเสมอไป

3. แปลงเพศ (transsexuals) หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะทางเพศภายนอกและฮอร์โมนเป็นเพศเดียวกันครบถ้วน แต่จิตใจต้องการเป็นเพศตรงข้าม และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศของตนเป็นเพศที่ตนพอใจ

พวกรักร่วมเพศหญิง จะหมายถึง เลสเบียน (lesbian) ซึ่งเจษฎา เจียรณัย (2538: 183) กล่าวถึง กลุ่มรักร่วมเพศหญิง คือ เรียกทอม-ดี้ โดยมีศัพท์เฉพาะสำหรับเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกันคือ “เล่นเพื่อน”

“ทอม” เป็นคำย่อของทอมบอย (tomboy) มีความหมายถึงผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพคล้ายผู้ชาย ฉะนั้นผู้หญิงที่เป็นทอม คือ สตรีที่มีความรู้สึกลงทางเพศแบบผู้ชาย ฝึกฝัและมีพฤติกรรมทางเพศกับหญิงด้วยกันในลักษณะรุกแบบชาย

“ดี้” เป็นคำย่อของเลดี้ (lady) มีความหมายถึงผู้หญิงที่มีบุคลิกภาพเป็นเพศหญิงเต็มตัว ฝ่ายหญิงที่เป็นดี้จะรักใคร่สนิทสนมหากับผู้หญิงด้วยกันในบทบาทตอบสนองคือเป็นฝ่ายรับ

นอกจากนี้ยังมีคำว่า ซี้ เป็นคำย่อของ ซิชซี่ (sissy) มีความหมายถึงผู้ชายที่มีบุคลิกภาพคล้ายผู้หญิง

สุวทนา อารีพรรค (2524: 382) กล่าวว่า “รักร่วมเพศหญิงจะมีการปฏิบัติทางเพศกับเพศหญิงด้วยกัน แต่บทบาททางเพศของเขามักจะแน่นอน” คือ เป็นชายหรือหญิงมักจะมีคู่ที่ถาวรกว่า พวกรักร่วมเพศชายและไม่ค่อยสำส่อนทางเพศ แต่ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแยกไปหาคู่อื่นหรือแต่งงานอีกฝ่ายอาจเกิดความอิจฉาริษยาคู่แข่งหรือเกิดความโกรธแค้นอย่างรุนแรงได้

วราวุธ สุมาวงศ์ (2530: 20) จำแนกพวกรักร่วมเพศทางพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมได้ 2 กลุ่มคือ

กลุ่มแรก คือ กลุ่มที่มีบุคลิกภาพเป็นผู้หญิงเต็มตัว และไม่แสดงกิริยาฝึกฝัในเพศหญิงด้วยกันให้สังคมผิดสังเกต กลุ่มนี้ได้แก่พวกคีย์ที่มีจิตใจตอบสนองแบบผู้หญิงทั่วไป

กลุ่มที่สอง คือ รักร่วมเพศหญิงที่แสดงออกให้สังคมประจักษ์ มักจะเป็นพวกทอมซึ่งมีที่ทำหรือทำทางเป็นชาย กลุ่มนี้จะไม่นิยมลักษณะของเพศหญิง พอใจที่จะรัดหน้าอกให้แบนราบ ชอบให้ร่างกายของตนผอม ชอบสวมกางเกง

2. พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศ

สุชีลา จงศิริรัตนกุล (2533) กล่าวว่า การเบี่ยงเบน หมายถึงการละเมิดบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดขึ้น ลักษณะบรรทัดฐานเป็นแนวทางให้สมาชิกในสังคมยึดถือปฏิบัติ อาจจะแสดงออกมาในรูปแบบของกฎ ระเบียบ แบบแผนหรือพฤติกรรมที่บุคคลต้องปฏิบัติตาม ฉะนั้นพฤติกรรมทางเพศที่บุคคลต้องปฏิบัติตามสังคมคือ ชายหรือหญิงมีความผูกพันรักใคร่กับเพศตรงข้าม แต่ถ้ามีการผูกพันรักใคร่ในเพศเดียวกัน จึงเรียกว่าเป็น “พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ”

สุวทนา อารีพรรค (2524 : 380-413) กล่าวว่า การเบี่ยงเบนทางเพศมี 4 ลักษณะ คือ

1. **พวกที่เบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Orientation)** แบ่งกลุ่มคนประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

1.1 Homosexuality หมายถึง พวกที่มีความรักใคร่กับเพศเดียวกัน

1.2 Transvestitism เป็นความผิดปกติที่เกิดจากการ ได้รับความตื่นเต้นหรือความสุขทางอารมณ์หรือทางเพศ โดยการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้าม คนพวกนี้ส่วนใหญ่จะพอใจเฉพาะการแต่งตัวเป็นเพศตรงข้ามและไม่ต้องการแปลงเพศ แต่มีบางคนประพฤติก่อร่วมเพศ (homosexual) ด้วย เขาสามารถมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามได้ตามปกติ มีความสุขทางเพศและความสุขในครอบครัวได้โดยเฉพาะถ้าคู่สมรสของเขาเข้าใจและให้ความร่วมมือ

1.3 Transsexuals เป็นความผิดปกติทางเพศ เนื่องจากมีความเชื่อว่าเพศที่ปรากฏทางร่างกายของตนไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความต้องการที่จะผ่าตัดเปลี่ยนเพศ หรือไม่ก็พยายามซ่อนเพศทางร่างกายของตนไว้ โดยการแต่งกายหรือประพฤติกรรมแบบเพศตรงข้าม ส่วนใหญ่ของคนที่มีปัญหานี้คือ ผู้ชาย

2. พวกที่เบี่ยงเบนในการเลือกคู่ร่วมเพศ เช่น เลือกวัตถุ ส่วนของร่างกาย หรือบุคคล โดยแบ่งกลุ่มคนประเภทนี้ออกเป็น 7 กลุ่ม ได้แก่

2.1 Homosexuality คือ ภาวะที่คนมีความสุขกับเพศเดียวกันกับตนเอง

2.2 Pedophilia แปลตามตัวหนังสือว่า การรักเด็ก แต่โดยทั่วไปหมายถึง การที่ผู้ใหญ่มีความสุขทางเพศจากการมีสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้ามที่ยังไม่ถึงวัยแตกหนุ่มแตกสาว

2.3 Bestiality บางครั้งเรียกว่า Zoophilia เป็นความพอใจในทางเพศจากการมีสัมพันธ์กับสัตว์ ซึ่งอาจเป็นการร่วมเพศตามปกติ (penovaginal intercourse) การร่วมเพศทางทวารหนัก

2.4 Gerontophilia เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งคนอายุน้อยมีความสนใจทางเพศกับคนแก่ ความผิดปกตินี้อาจเป็นผลมาจากความผูกพันทางอารมณ์กับ ปู่ ย่า ตา ยาย กล่าวคือ คนที่มีแนวโน้มจะเป็น gerontophilia มักจะมีความรักต่อคนแก่เป็นพิเศษ อันอาจเกิดจากการมีบิดา มารดา เป็นคนสูงอายุ

2.5 Necrophilia ความสุขทางเพศเกิดจากการคูสพหรือรักร่วมเพศกับศพ บางครั้งจะมีการตัดศพเป็นชิ้นด้วย เป็นความผิดปกติทางเพศที่พบได้น้อยมาก แต่แสดงถึงความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรงถึงขนาดโรคจิต

2.6 Fetishism เป็นความผิดปกติทางเพศซึ่งสิ่งที่เป็นความต้องการทางเพศของคนผู้นั้น กลายเป็นวัตถุหรือส่วนของร่างกาย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางเพศแทนที่จะเป็นคน เช่น เป็นชุดชั้นใน หมวก รองเท้า (โดยเฉพาะรองเท้าส้นสูง) หรือถุงมือ หมม มือ ดันขา เท้า หู หรือตา วัตถุหรือส่วนของร่างกายเหล่านี้จะให้ความสุขโดยการ จับ จ้อง มอง

2.7 Incest คือ การร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด ซึ่งกฎหมายห้ามไว้ สถาบันทางกฎหมายหลายแห่งยังรวมไปถึงการรักร่วมเพศกับเด็ก ซึ่งตนขอมาเถียงเป็นทฤษฎีธรรมด้วย

3. พวกที่เบี่ยงเบนในวิธีปฏิบัติทางเพศ แบ่งกลุ่มนี้ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่

3.1 Sadomasochism แยกออกมาเป็น 2 ชนิด

- Sadism หมายถึง การมีความสุขหรือมีความพอใจทางเพศจากการทำให้ผู้ร่วมเพศเจ็บปวดทางร่างกายหรือจิตใจ

- Masochism หมายถึง การมีความสุขหรือมีความพอใจทางเพศจากการถูกร่วมเพศทำให้เจ็บปวด จะโดยทางร่างกายหรือจิตใจก็ได้

3.2 Exhibitionism คือ การมีความสุขทางเพศจากการโอ้อวดอวัยวะเพศของตนต่อผู้อื่นซึ่งเป็นคนแปลกหน้า และไม่เต็มใจจะดู

3.3 Voyeurism คือ การมีความสุขทางเพศจากการได้แอบดูคนอื่นเปลือยหรือร่วมเพศกัน

3.4 Scopophilia หมายถึง การมีความสุขทางเพศจากการดูอวัยวะเพศของผู้อื่นหรือดูการร่วมเพศของผู้อื่น

3.5 Sodomy หมายถึง การมีความสุขทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน

3.6 Frottage หมายถึง การมีความสุขทางเพศจากการถูหรือกดอวัยวะเพศกับส่วนของร่างกายของเพศตรงข้ามซึ่งมีเสื้อผ้าปกปิดอยู่ การกระทำนี้อาจไม่เป็นที่สังเกต เพราะมักทำในที่ที่มีคนหนาแน่น เช่น ในรถประจำทางหรือในงานที่คนเบียดเสียดขัดเขียดกัน

4. พวกที่เบี่ยงเบนในปริมาณและความรุนแรงของความต้องการทางเพศ แบ่งกลุ่มประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

4.1 Hypersexuality คือ สภาวะที่มีความต้องการร่วมเพศมากผิดปกติในผู้หญิงเรียกว่า nymphomania และผู้ชายเรียกว่า sytyriasis ผู้ผิดปกติมักสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองบ่อยๆ อย่างยับยั้งใจไม่ได้ด้วย

4.2 Promiscuity หมายถึง การร่วมเพศแบบไม่เลือกบุคคล

4.3 Rape การข่มขืน

3. ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศ

บุปผา คุณพิโน (2530: 16) กล่าวว่า “...พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศปรากฏได้ทั้ง 2 ระดับ คือ พฤติกรรมในระดับความคิดและความรู้สึก...” แต่ไม่ได้มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากนี้จะเป็นที่ทราบโดยทั่วไปว่า บุคคลเหล่านี้มีความอ่อนไหวในเรื่องความรู้สึกสูงมาก กล่าวคือ ถ้ารักจะรักมาก ถ้าเกลียดก็จะเกลียดมาก การหึงหวงจะรุนแรงมากกว่าบุคคลปกติ นอกจากนี้จะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกที่จะรักใคร่ชอบพอกับบุคคลเพศเดียวกันกับที่ตนพึงพอใจ สำหรับพวกรักร่วมเพศชายจะมีความคิดถึงขนาดที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้นั้นอยู่เสมอ และมีการเปลี่ยนคู่นอนมากกว่าพวกรักร่วมเพศหญิง พวกรักร่วมเพศชายส่วนใหญ่สนใจบุคคลที่มีหน้าตาดี บุคลิกดี แต่งกายดี สะอาด

Alfred Kinsey นักจิตวิทยาวิเคราะห์ได้วางเกณฑ์การแบ่งระดับคะแนน 7 ระดับเพื่อวัดพฤติกรรมทางเพศของบุคคลบนพื้นฐานทางจิตวิทยา และประสบการณ์ที่ได้รับการเปิดเผยจากบุคคล (Kanongnij Sribuaiam:(1989-1990) 56-58) ดังมีเกณฑ์การวัดดังต่อไปนี้

- 0 หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์เฉพาะแต่กับต่างเพศเท่านั้น
(exclusively heterosexual)
- 1 หมายถึง ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศและมีประสบการณ์รักร่วมเพศบ้าง
(predominantly heterosexual-sex and incidental homosexual experiences)
- 2 หมายถึง โดยเนื้อแท้แล้วเป็นคนรักต่างเพศ แต่มีประสบการณ์รักร่วมเพศหลายครั้ง (primarily heterosexual-several homosexual contacts)
- 3 หมายถึง ทั้งรักต่างเพศและรักร่วมเพศเกือบจะพอกัน
(almost equally heterosexual and homosexual)
- 4 หมายถึง โดยเนื้อแท้แล้วเป็นคนรักร่วมเพศ แต่มีประสบการณ์รักต่างเพศหลายครั้ง (primarily homosexual-several heterosexual experiences)
- 5 หมายถึง ส่วนใหญ่แล้วรักร่วมเพศแต่มีประสบการณ์รักต่างเพศด้วย
(predominantly homosexual-sex and incidental heterosexual contacts)
- 6 หมายถึง รักร่วมเพศโดยแท้ (exclusively homosexual)

Kinsey อธิบายว่าเกณฑ์ข้างต้นนี้เป็นเกณฑ์การวัดพฤติกรรมรักร่วมเพศและพฤติกรรมรักร่วมเพศ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลจะถูกกำหนดให้อยู่ในตำแหน่งใดในแต่ละช่วงอายุของตนตามระดับคะแนนที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละคะแนนมีรายละเอียดและความหมายดังนี้คือ

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 0 มีความหมายว่า บุคคลเหล่านี้ไม่เคยมีการสัมผัสทางร่างกายที่จะส่งผลให้เกิดการกระตุ้น หรือให้ความรู้สึกทางเพศ หรือมีการตอบสนองทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบรักร่วมเพศ 100% กล่าวคือ บุคคลประเภทนี้ไม่อาจมีความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศได้เลย

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 1 มีความหมายว่า บุคคลเหล่านี้เคยมีสัมผัสทางเพศแบบรักร่วมเพศเพียงการตอบสนองทางร่างกายและจิตใจเท่านั้นบ้าง หรืออาจมีการตอบสนองความรู้สึกทางจิตใจ แต่ไม่มีการสัมผัสทางกาย ประสบการณ์และการตอบสนองทางเพศของบุคคลกลุ่มนี้มิให้บุคคลต่างเพศมากกว่า สำหรับประสบการณ์รักร่วมเพศนั้นบุคคลกลุ่มนี้เคยมีเพียงครั้งหรือสองครั้ง หรืออาจกล่าวว่ น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนครั้งที่ตนมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม และไม่มีการตอบสนองทางจิตใจต่อการกระตุ้นทางเพศเท่ากับเพศตรงข้าม การเข้าไปมีกิจกรรมทางเพศแบบรักร่วมเพศนั้นเป็นไปเพราะความอยากรู้อยากเห็น หรือถูกบังคับจากบุคคลอื่น โดยที่ตัวเองขาดสติ เช่น ขณะกำลังหลับนอน หรือเมื่อเมาสุราหรืออยู่ภายใต้สถานการณ์พิเศษอื่นใดเท่านั้น

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 2 มีความหมายว่า บุคคลเหล่านี้เคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศ และ/หรือ อาจมีการตอบสนองพฤติกรรมรักร่วมเพศได้อย่างชัดเจน แต่สำหรับประสบการณ์ทางเพศ และ/หรือ การตอบสนองแบบรักร่วมเพศมีมากกว่าประสบการณ์และการตอบสนองทางเพศแบบรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้อาจเคยมีประสบการณ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศมาบ้างเล็กน้อยหรือพอสมควร แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบของช่วงระยะเวลาเดียวกันบุคคลกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลต่างเพศมากกว่า อย่างไรก็ตาม บุคคลกลุ่มนี้ยอมรับการปลุกเร้าอารมณ์แบบรักร่วมเพศ แต่มีการตอบสนองกับบุคคลต่างเพศมากกว่า และแม้ว่าบุคคลกลุ่มนี้บางคนจะเคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศอย่างเปิดเผย ตรงกันข้ามกันกับมีการตอบสนองจิตใจต่อบุคคลรักต่างเพศมากกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลกลุ่มนี้ยังมีความพอใจในความสัมพันธ์ทางเพศของรักต่างเพศ พฤติการณ์เช่นนี้โดยมากพบกับวัยรุ่นชายซึ่งไม่เคยมีสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงมาก่อน แม้ว่าแท้จริงวัยรุ่นชายนี้มีความโน้มเอียงไปในลักษณะบุคคลรักต่างเพศก็ตาม ตรงกันข้ามกับผู้ชายบางคนที่ควรจัดอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับ 2 เพราะมีการตอบสนองทางเพศต่อบุคคลเพศเดียวกันได้อย่างรุนแรง แม้จะ ไม่มีการเปิดเผยความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันก็ตาม

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 3 ซึ่งมีคะแนนอยู่ตรงกลางของบุคคลซึ่งมีพฤติกรรมแบบรักต่างเพศกับบุคคลที่มีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้มีประสบการณ์ทางเพศและมีการตอบสนองทางจิตใจต่อบุคคลเพศเดียวกันและต่างเพศอย่างเปิดเผย โดยทั่วไปบุคคลกลุ่มนี้จะยอมรับความสัมพันธ์ทั้งสองรูปแบบ กล่าวคือ ทั้งแบบต่างเพศและรักร่วมเพศ แต่ไม่บ่งบอกถึงแนวโน้มทางใดที่มีมากกว่า บุคคลที่ได้เกณฑ์คะแนนระดับ 3 อาจมีจำนวนของประสบการณ์รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมากกว่าเพราะในความรู้สึกทางจิตใจบุคคลกลุ่มนี้สามารถตอบสนองทางเพศให้กับคู่รักเพศเดียวกันหรือคู่รักต่างเพศได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์จากเพศใดเพศหนึ่งมากกว่า พฤติกรรมเช่นนี้จะเกิดกับผู้ชายที่ยังไม่ได้แต่งงานมากกว่าผู้ชายที่แต่งงานแล้ว เพราะความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้ชายนั้นเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าความสัมพันธ์ทางเพศที่อาจเกิดขึ้นได้กับผู้หญิง ตรงกันข้ามกับผู้ชายที่สมรสแล้วที่สามารถหาทางออกทางเพศกับภรรยาอย่างง่ายได้ ขณะที่ตนเองอาจให้ความสนใจผู้ชายเท่ากับผู้หญิงก็ได้

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 4 หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมทางเพศโดยเปิดเผยและ/หรือมีการตอบสนองทางจิตใจต่อบุคคลรักร่วมเพศ ขณะเดียวกันก็ยังมีกิจกรรมทางเพศกับบุคคลต่างเพศ และหรืออาจมีการตอบสนองต่อการกระตุ้นทางเพศของเพศตรงกันข้ามบ้าง

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 5 หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมทางเพศและการตอบสนองทางเพศเกือบทั้งหมดเป็นรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้มีประสบการณ์แบบรักต่างเพศมาบ้างและบางครั้งก็มีการตอบสนองทางจิตใจด้วยแต่ค่อนข้างน้อยมาก

บุคคลที่จัดอยู่ในระดับคะแนน 6 หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมทางเพศแบบรักร่วมเพศ 100% ไม่ว่าจะ เป็นประสบการณ์ทางเพศที่เปิดเผยและการตอบสนองทางจิตใจ

แม้ Kinsey พยายามให้เหตุผลเพื่อสร้างเกณฑ์กำหนดพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์แต่ Boswell กลับเห็นแย้งว่า “ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะทำการกำหนดพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์จากบุคคลซึ่งไม่มีประวัติที่จะยืนยันได้ตามเกณฑ์การวัดพฤติกรรมทางเพศตามแบบของ Kinsey” Boswell ตั้งข้อสังเกตว่าก่อนที่บุคคลจะจำแนกพฤติกรรมทางเพศว่าใครเป็นรักร่วมเพศเราต้องมีคำตอบให้กับคำถามที่ว่ารักร่วมเพศคืออะไรเสียก่อน แม้ว่าคนส่วนใหญ่จะคิดเพียงว่ารักร่วมเพศคือพฤติกรรมทางเพศของบุคคลที่มีต่อบุคคลเพศเดียวกันก็ตาม แต่ถ้าจะถือว่าใครเป็นบุคคลรักร่วมเพศ พฤติกรรมรักร่วมเพศของบุคคลดังกล่าวจะต้องเกิดขึ้นก็ครั้งยังไม่มียุติวิธินิติศาสตร์ทางเพศ บุคคลดังกล่าวทั้งชายและหญิงคือบุคคลรักร่วมเพศหรือไม่ จากข้อสงสัยดังกล่าว Boswell มีความเห็นว่า

ความจำเป็นที่เราจะต้องหาคำตอบจากคำถามดังกล่าวเสียก่อน มากกว่าที่จะวัดพฤติกรรมทางเพศของคนตามลำดับขั้นลดหลั่นจากคะแนนตามความเห็นของ Kinsey อย่างเดียว และจากเกณฑ์การวัดของ Kinsey ที่มีความลดหลั่นระหว่างจุดปลายสุดของผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศอย่างเดียวยุติและรักต่างเพศอย่างเดียวยุติจะสรุปผลว่าใครเป็นรักร่วมเพศหรือรักต่างเพศได้ยากมาก เพราะคนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางเพศอยู่ในเกณฑ์ระหว่างกลางเพราะโดยธรรมชาติมนุษย์มีความสามารถตอบสนองทางเพศกับเพศใดเพศหนึ่งอยู่แล้ว Boswell ตั้งข้อสังเกตว่า “หากแนวความคิดของ Kinsey ถูกต้องคนที่คิดว่าตัวเองเป็นรักร่วมเพศก็จะต้องมีคะแนนต้นสุดปลายสุดตามเกณฑ์ของ Kinsey ขณะที่ยังมีบุคคลอีกหลายคนที่ไม่เคยเปิดเผยพฤติกรรมรักร่วมเพศของตนให้ใครทราบหรือในความเป็นจริงอาจมีอีกหลายคนที่ไม่แน่ใจว่าตนเป็นรักร่วมเพศหรืออาจปฏิเสธว่าตนเป็นรักร่วมเพศหรือรักต่างเพศได้ กล่าวคือบุคคลจะมีลักษณะของ Continuum กล่าวคือที่ปลายข้างหนึ่งคือความพอใจในเพศตรงข้ามแล้วจะลดลงเรื่อยๆ จนถึงปลายอีกข้างหนึ่งคือความเป็นรักร่วมเพศซึ่งถือเป็นจุดที่เรียกว่า Extreme ซึ่งคนส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างปลายสุดซึ่งถือว่าเป็นคนส่วนใหญ่ (ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ 2541:70-85) Wardell B. Pomeroy นักจิตวิทยาศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเพศว่า “ความจริงคนทุกคนมีความสามารถที่แฝงเร้นที่จะทำการต่างๆ ที่เราจินตนาการได้ทั้งสิ้นซึ่งรวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ คนทุกคนมีความโน้มเอียงในทางรักร่วมเพศแบบแฝงเร้นไม่มากนักน้อย แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องเกี่ยวข้องกับรักร่วมเพศ หรือแม้แต่ตระหนักถึงความแฝงเร้นดังกล่าว ซึ่งนี่คือความจริงที่น้อยคนจะยอมรับเกี่ยวกับตัวเอง” นอกจากนี้ Pomeroy ยังอธิบายต่อไปว่า “รักร่วมเพศและรักต่างเพศไม่ใช่สิ่งที่แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด เปรียบได้กับเส้นตรงที่มีปลายข้างหนึ่งเป็นรักร่วมเพศ ผู้หญิงที่มีแต่ความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศและไม่มี ความแฝงเร้นในทางรักร่วมเพศอยู่เลยจะอยู่ที่ปลายหัวสุดทางรักต่างเพศ ส่วนผู้หญิงที่มีรักร่วมเพศเพียงอย่างเดียวและไม่สนใจต่างเพศเลยก็อยู่ปลายอีกข้างหนึ่ง จากการศึกษาพบว่า ผู้หญิงที่จัดอยู่ในปลายสองข้างรวมกันเพียง 2-3 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ฉะนั้นคนส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ระหว่างความเป็นรักร่วมเพศแท้และรักต่างเพศแท้”(อัญชญา สุวรรณานนท์ 2527:33) อย่างไรก็ตาม Kinsey เชื่อว่านอกจากมนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถที่จะตอบสนองต่อเพศใดเพศหนึ่งอยู่แล้วปัจจัยในทางสังคมมีส่วนผลักดันให้บุคคลมีความพอใจซึ่งกันและกันได้”

4. รูปแบบของการรักร่วมเพศ

คอลแมน และ โบรอน (1972 อ้างถึงในชัยวัฒน์ จิตราภิรมย์, 2538) กล่าวว่าสัมพันธ์ภาพแบบรักร่วมเพศมีได้หลายแบบ บางคนก็มีกิจกรรมทางเพศเป็นครั้งคราว บางคนก็มีความสัมพันธ์เนิ่นนาน นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งรักร่วมเพศตามรูปแบบพฤติกรรมได้ 6 ประเภท คือ

1) **ประเภทประกาศตัว (blatant Homosexual)** เป็นพวกที่เห็นได้ชัด โดยจะแสดงลักษณะที่แท้จริงทั้งทางด้านการแต่งกายและกิริยาท่าทาง มักประกอบอาชีพที่เรียกกันว่าเป็นอาชีพของหญิง เช่น ช่างทำผม ช่างตัดเสื้อ รวมทั้งในวงการบันเทิง ส่วนหญิงมักจะแต่งกายเป็นชาย หรือจะแสดงกิริยาแบบชาย ซึ่งก็เห็นได้ไม่ชัดเจนเท่าชาย พวกนี้เป็นรักร่วมเพศส่วนหนึ่งเท่านั้น

2) **ประเภทสิ้นหวังและรักทั้งสองเพศ (desperate and bisexual homosexual)** เป็นพวกที่แต่งงาน ดำรงชีวิตตามแบบฉบับของสังคม แต่มีความต้องการรักร่วมเพศแฝงอยู่ จึงต้องออกมาแสวงหาความพอใจให้ตนเองตามสถานสาธารณะต่างๆ อย่างมักง่ายและขาดความซาบซึ้งผูกพันทางจิตใจ พวกนี้อาจจะคิดค้นหาคู่ตามห้องน้ำสาธารณะหรือข้างถนน ซึ่งนอกจากจะไม่สามารถเผชิญความจริงว่าตนเป็นรักร่วมเพศแล้วยังต้องพยายามปกปิดคู่สมรสด้วย

3) **ประเภทซ่อนตัว (secret homosexual)** เป็นพวกที่ต้องซ่อนความเป็นรักร่วมเพศเพื่อจะดำรงไว้ซึ่งสถานภาพในสังคมของตน มิใช่น้อยที่แต่งงานเพื่อปกปิดไม่ให้ใครล่วงรู้ นอกจากเพื่อนสนิทมากๆ พวกนี้จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความกลัวที่จะถูกค้นพบและกลั่นแกล้งหรือต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงในสังคม

4) **ประเภทยอมรับ (adjusted homosexual)** ส่วนใหญ่จะเป็นพวกที่มีอายุมากขึ้น พยายามที่จะมีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับคู่ของตนและอาจจะดำรงชีวิตฉันท์สามีภรรยากับคู่ของตน

5) **ประเภทสถานะบีบบังคับ (situational homosexual)** เป็นพวกที่หาทางออกให้กับความต้องการทางเพศ ด้วยการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศต่างๆ ที่ไม่มีรากฐานการเป็นรักร่วมเพศอย่างถาวร เพราะอยู่ในสถานการณ์บางอย่าง เช่น สถาบันที่แยกชายและหญิงออกจากกัน ได้แก่ คูก โรงเรียนประจำ เป็นต้น พวกนี้เมื่อกลับคืนสู่สภาพปกติมักจะเลิกมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

6) **รักร่วมเพศโสเภณี (homosexual prostitute)** เป็นพวกที่ยอมมีความสัมพันธ์รักร่วมเพศกับบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่กว่าตน เพื่อเงินหรือสินจ้างรางวัล

สรุป จากแนวความคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศนั้น ไม่ว่าจะมีความหมายของรักร่วมเพศ พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศ ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศ และรูปแบบของการรักร่วมเพศ ล้วนแต่มีผลต่อการเลือกมีพฤติกรรมรักร่วมเพศตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะมีความสุขมาจากการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน

1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ (Influential Causes for Homosexual Behavior Concept)

ประเด็นที่พอจะทราบถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศมีอยู่ 5 ประเด็น คือ อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และอิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม ดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา

บุคคลรักร่วมเพศบางคนมีภาวะการเป็นรักร่วมเพศมาตั้งแต่เกิดและสภาพการเป็นรักร่วมเพศของบุคคลกลุ่มนี้เป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อประมาณ 70 กว่าปีมาแล้วผู้เชี่ยวชาญส่วนมากเชื่อว่าการเป็นรักร่วมเพศมีรากฐานอันถาวรจากกรรมพันธุ์ที่ได้รับการถ่ายทอดมา ผู้สนับสนุนแนวความคิดนี้อย่างแข็งขัน คือ Kallman ซึ่งได้ตีพิมพ์ในรายงานของตนในปี 1953 จากการศึกษาฝาแฝด 95 คู่ ซึ่ง 44 คู่เป็นแฝดเหมือน (กล่าวคือแฝดที่มีกรรมพันธุ์เหมือนกันโดยแท้) อีก 51 คู่ เป็นแฝดธรรมดา (คือฝาแฝดที่มีกรรมพันธุ์เหมือนกันบ้างต่างกันบ้างพอๆกับพี่น้องท้องเดียวกัน) จากการศึกษา ฝาแฝด 95 คู่ ครั้งนี้พบว่าอย่างน้อยก็มีแฝดที่ทราบได้แน่ชัดว่าเป็นรักร่วมเพศจากฝาแฝดเหมือน 44 คู่ ซึ่งปรากฏว่าทั้งคู่เป็นรักร่วมเพศ ทั้งนี้ฝาแฝดแต่ละคนกล่าวว่าต่างคนต่างมีพัฒนาการเป็นรักร่วมเพศขึ้นมาเอง และสิ่งหนึ่งที่น่าสนใจ คือ ฝาแฝดทุกคู่ปฏิเสธว่าตนมิได้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศกับคู่แฝดของตนเลย ในทางกลับกันคู่แฝดธรรมดา 51 คู่มีเพียง 40% เท่านั้นที่เป็นคนรักร่วมเพศทั้งคู่ ดังนั้นทำให้คาดได้ว่าความผิดปกติของฮอร์โมนอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเป็นรักร่วมเพศ เนื่องจากสัดส่วนที่ผิดปกติระหว่างฮอร์โมนเพศชาย (androgen) และฮอร์โมนเพศหญิง (estrogen) อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ไม่สู้จะมีหลักฐานที่บ่งว่ารักร่วมเพศเกิดขึ้นจากตัวการที่ถาวรทางกรรมพันธุ์ เพราะปรากฏว่าบางรายที่เกิดมีการขาดสมดุลของฮอร์โมนบุคคลนั้นก็มิได้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และคนที่ไม่ใช่รักร่วมเพศบางรายอาจจะมีสภาพฮอร์โมนที่มีได้ดุลเหมือนกันก็มี ดังนั้นคนอาจจะเปลี่ยนจากรักต่างเพศมาเป็นรักร่วมเพศหรือจากร่วมเพศมาเป็นรักต่างเพศ ไม่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพสมดุลของฮอร์โมน ดังนั้นการปฏิบัติรักษาของแพทย์ด้วยฮอร์โมนเพศจะเปลี่ยนของฮอร์โมนก็ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของบุคคลได้ (ประนอม สโรชมาน 2524:166)

2. อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา

ความคิดนี้เกิดจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic theories) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้ให้ทัศนะว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นผลของการกดอวย (repression) หรือการตรึงแน่น (fixation) ของพัฒนาการทางจิตใจและเพศหลังจากที่มีความคิดข้อยกใจเป็นเวลานาน ด้วยการลอกเลียนแบบสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่สมหวัง (frustrating object) กล่าวคือ ในช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทางเพศ ส่วนมากจะอยู่ในช่วง 4 ขวบ เด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงจะรักพ่อ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายอิจฉาพ่อหรือแม่ที่มีเพศเดียวกับตน และเมื่อเด็กผ่านพัฒนาการช่วงนี้ไปได้ขณะที่ยังมีพฤติกรรมของพ่อแม่ติดฝังตรึงอยู่จึงทำให้เด็กเกิดความสับสนทางเพศ ฟรอยด์กล่าวว่าช่วงเวลานี้ความสนใจของเด็กจะอยู่ที่อวัยวะเพศ เด็กจะเกิดความสุขที่ได้แตะต้องลูกคล้ำ ฟรอยด์อธิบายว่าในช่วงเด็ก ผู้ชายและผู้หญิงจะมีประสบการณ์ต่างกัน กล่าวคือ (ประนอม สโรชมาน 2524:167)

เด็กผู้ชายพยายามเลียนแบบแม่ของรักของแม่ (love object) (สม โภชน์ สุขวัฒนา 2520:545) เช่นเดียวกับแม่ที่มองเพศตรงข้าม คือเด็กผู้ชายมองเพศเดียวกับตนเองแม้ว่าเค้าอาจจะมีความรู้สึกชอบผู้หญิงแต่ก็ปฏิเสธจะมีความสัมพันธ์ทางเพศ ผลจากการเลียนแบบแม่อาจทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรักพ่อและมีความปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจทางเพศกับพ่อ ผู้ชายกลุ่มนี้อาจจะมีลักษณะแบบผู้หญิงและการเลือกคู่อรักก็มักจะเลือกผู้ชายที่มีอายุมากกว่า หรือในบางกรณีเด็กผู้ชายที่ได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อ โดยลำพังอาจจะมีปฏิกิริยาต่อความคับข้อยกใจแบบที่ถดถอย คือความรู้สึกที่ไม่สนใจต่อผู้หญิงและกลับไปชอบผู้ชายในฐานะคู่อรักครั้งแรก

รักร่วมเพศในหญิง เกิดจากเหตุเดียวกับเด็กผู้ชาย คือแทนที่เด็กผู้หญิงจะลอกเลียนแบบแม่เพื่อให้เป็นผู้หญิงโดยสมบูรณ์ เด็กผู้หญิงกลับเลียนแบบพ่อโดยมองของรักของพ่อเป็นแบบเดียวกับพ่อ จึงแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆแบบผู้ชายที่ตรึงแน่นอยู่กับความรักเพศเดียวกันครั้งแรก คือแม่ และทำให้เกิดความรู้สึกทางเพศต่อผู้หญิง (สม โภชน์ สุขวัฒนา 2520:261)

อรัทัย ชื่นมณูย์ (2518: 164-170) และวัลลภ ปิยะมโนธรรม (2529) กล่าวถึงสาเหตุใหญ่ที่กระตุ้นความรู้สึกรักร่วมเพศขึ้นมาได้นั้น แบ่งออกเป็น 3 แหล่งใหญ่ด้วยกัน คือ เริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของบ้าน ต่อมาจึงจะเพิ่มมากขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และสุดท้ายคืออิทธิพลทางสังคมที่มีอยู่

3. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้เด็กมีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศ มีดังนี้

1. ความไม่สมดุลในครอบครัว ในวัย 2-4 ขวบ ตามหลักทางจิตวิทยาถือว่าเด็กจะเกิดปมความรู้สึกทางเพศ (Oedipus complex) โดยเด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงจะรักพ่อ อาจจะแสดงออกมาเป็นแบบหวงแหนพ่อหรือแม่ ลักษณะเช่นนี้จะขึ้นอยู่กับอายุแล้วเด็กจะค่อยๆ เริ่มรู้ว่าไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่ถ้าครอบครัวไม่เป็นปกติ เช่น พ่ออ่อนแอ แม่แข็งกร้าวกว่า หรือพ่อเข้มแข็ง แม่อ่อนแอ หรือกรณีที่ครอบครัวแตกแยก ขาดพ่อหรือแม่ ทำให้เด็กไม่มีแบบอย่างของบทบาทในฐานะที่เป็นเพศหญิงหรือชายที่แท้จริง การที่มีลักษณะบุคลิกภาพของตนเองเป็นคนอ่อนแอก็จะกลายเป็นรักร่วมเพศขึ้นได้

2. อดคิดของคนในครอบครัวที่มีต่อเพศของเด็ก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้หญิงมาก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้ชายมาก แต่ต้องผิดหวังไม่ได้ตามที่ต้องการ ทำให้พยายามสนองความต้องการนี้โดยการแต่งตัวลูกชายให้เหมือนผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายคนนั้นเป็นคนหน้าตาดี อาจยังแต่งให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้น พยายามใช้วิธีอบรมหรือดูแลไปในแนวทางสำหรับเพศหญิงตามที่ตนต้องการ เด็กชายอาจรู้สึกภูมิใจบทบาทความเป็นผู้หญิงมากกว่าความเป็นผู้ชาย

3. บุคลิกภาพของบิดา บิดามักเป็นคนมีนิสัยแข็งแรงแรง เผด็จการ หรือเด่นเกินไปจนเด็กชายไม่สามารถเลียนแบบตามได้ หรือในทางตรงกันข้ามเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอไม่มีบทบาทเด่น เจ็บเฉยจนเด็กเกิดความรู้สึกละอายใจไม่ยอมเลียนแบบเช่นกัน

4. การรักลูกแบบลำเอียง เช่น รักและตามใจลูกสาวมากกว่า จึงอาจทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉา หลงคิดว่าถ้าตนเป็นผู้หญิง บิดามารดาคงจะรัก จึงประพฤติแต่งตนเป็นผู้หญิงเพื่อเรียกร้องความสนใจ หรือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการต่อต้านบิดามารดาในสังคมปัจจุบันเพื่อให้บิดามารดาเดือดร้อนสมกับที่ตนถูกรังทำ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร มารดามักรักใกล้ชิดลูกชายเกินไปจะพาไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ สนใจเอาใจใส่จนทำให้เกิดเจตคติ ค่านิยม ความคิด ความรู้สึกและลักษณะท่าทางของความเป็นผู้หญิงซึมซาบเข้าไปในบุคลิกภาพของเด็กชาย จะมีเอกลักษณ์ทางจิตใจคล้ายผู้หญิงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าครอบครัวนั้นมีทั้ง ย่า ยาย อา หรือคนเลี้ยงคนรับใช้ที่เป็นผู้หญิงอยู่ร่วมกันมากขึ้น

6. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ใกล้ชิดกัน อาจเป็นเพราะบิดาค่อยมีเวลาอยู่กับบ้าน หรือมักคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้นเป็นหน้าที่ของมารดา จึงปลีกตัวออกห่างหรืออาจเพราะตายจากไป ในอีกทางหนึ่งก็อาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ คุร้าย โมโหง่ายจนเด็กมองภาพพจน์ของบิดาค่อนข้างน่ากลัวจึงไม่อาจเลียนแบบได้เช่นกัน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ในการพัฒนาเอกลักษณ์ด้านหนึ่งนั่นก็คือ การไม่อยากเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าพี่เป็นสนใจแต่เรียน ไม่มีเพื่อน น้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงกันข้ามคือ ไม่สนใจเรียน แต่มีเพื่อนมาก เช่นเดียวกันถ้าพี่สาวชอบทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชายหรือพี่ชายทำตัวแข็งแกร่งเกินไป เด็กชายซึ่งเป็นน้องก็อาจทำตัวให้มีนิสัยเหมือนผู้หญิงเพราะไม่ต้องการเหมือนพี่

8. การที่ครอบครัวเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากเกินไป ให้คบแต่เฉพาะเพื่อนเพศเดียวกัน ทำให้เกิดการรักร่วมเพศขึ้นได้ โดยเริ่มจากการลองแล้วได้รับความสุขทางเพศทำให้ต้องการกระทำบ่อยๆ ซ้ำซาก จนในที่สุดกลายเป็นนิสัย

4. อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นคนรักร่วมเพศมากขึ้นมีดังนี้

1. การขาดแบบอย่างของบุคลิกภาพผู้ชายในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมส่วนใหญ่แล้วครูมักจะเป็นผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจรักเอาใจใส่ต่อเด็กค่อนข้างดี เด็กผู้ชายที่หาแบบอย่างความเป็นผู้ชายจากบิดาท่างบ้านไม่ได้อยู่แล้ว เมื่อมาโรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นผู้ชายจากครูอีก จึงจำแบบอย่างบุคลิกภาพของความเป็นหญิงมากขึ้นไปอีกในช่วงเด็กนี้ ฉะนั้นโรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาควรมีครูผู้ชายอย่างน้อย 25% เพื่อให้เด็กได้เลียนแบบได้อย่างถูกต้อง (วัลลภ, 2530: 13)

2. เกิดจากเพื่อนหรือครูล้อเลียน อาจเป็นเพราะเด็กชายคนนั้นมีหน้าตาดีหรือท่าทางอ่อนแอ จึงมักถูกล้อเลียนว่าเป็นกะเทย เมื่อถูกล้อเลียนบ่อยเข้าเด็กชายก็อาจเกิดความรู้สึกสับสนคิดว่าตนเป็นกะเทยจริง เป็นลักษณะถูกคนอื่นกระตุ้นให้เกิดการย่ำคิด สงสัยตัวเองขาดความเชื่อมั่นในด้านเอกลักษณ์ทางเพศมากขึ้น

3. ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วนจะมีโอกาสถูกกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเป็นผู้หญิงมากขึ้น เพราะในแง่จิตวิทยาเมื่อคนสองคนต้องมาอยู่ร่วมกันคนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำ และอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นผู้ตาม โดยไม่รู้ตัว ในโรงเรียนชายล้วนเด็กชายที่อ่อนแอกว่า หน้าตาละเมียดไปทางผู้หญิงมากกว่า จึงอาจต้องทำท่าทางเป็นผู้หญิง เป็นฝ่ายอ่อนแอกว่าให้เพื่อนที่แข็งแรงกว่าปกป้อง ล้อเลียน แต่ในโรงเรียนสหศึกษามีนักเรียนหญิงซึ่งแสดงตัวเป็นผู้หญิงเรียบร้อย อ่อนแอกว่าอยู่แล้ว ก็จะผลักดันให้เด็กชายที่อ่อนแอทั้งทางใจและทางกายต้องเข้มแข็ง ทำตัวให้เป็นผู้ชายมากขึ้น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน ถ้าเด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายเป็นผู้หญิงตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เมื่อมาโรงเรียนที่มีแนวโน้มอยากใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ถ้าเด็กผู้หญิงยอมรับเข้ามาอยู่ในกลุ่มผู้หญิง โดยเฉพาะเด็กผู้ชายคนนี้ถูกปฏิเสธ ถูกรังแกจากกลุ่มเพื่อนผู้ชายด้วยกัน การมีกิจกรรมอยู่ร่วมกับผู้หญิงนานเข้าก็จะยิ่งมีนิสัยเป็นผู้หญิงมากขึ้น

5. การจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยการจับให้เด็กผู้ชายแต่งตัวแสดงเป็นบทผู้หญิง เมื่อมีการจัดการแสดงละครหรือการแสดงต่างๆ บนเวที บางแห่งมีการจัดประกวดเทพีประเภทสองเทพจำแลง ให้แต่งตัวเป็นผู้หญิงเพื่อเป็นเซียร์ลิตเตอร์ ฯลฯ เด็กชายซึ่งไม่เคยได้รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวเป็นผู้ชาย แต่เมื่อปฏิบัติตัวหรือแสดงกิริยาท่าทางเป็นผู้หญิงกลับมีแต่คนสนใจ ชื่นชมก็อาจเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีค่า เป็นความรู้สึกเด่นและแสดงตัวต่อไปจนเป็นนิสัย

6. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน บางหลักสูตรก็บังคับให้เด็กชายเรียนเย็บปักถักร้อย ซึ่งในสังคมถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อมีโอกาสได้เรียนแล้วเกิดชอบภาคภูมิใจ ก็อาจยิ่งเกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้น รวมทั้งด้านกีฬาต่างๆ เป็นต้น

7. การอยู่ในกลุ่มที่มีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศด้วยกัน เพราะการไม่สามารถเข้าอยู่ในกลุ่มผู้ชายที่ปฏิเสธเขาได้จึงต้องจับกลุ่มอยู่ด้วยกัน ทำให้ยังมีความรู้สึกเบี่ยงเบนทางเพศกัน ได้มากขึ้น เพราะเป็นช่วงพัฒนาการของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เอกลักษณ์จึงเบี่ยงเบนไป

5. อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ทางสังคมมีดังนี้

1. แบบอย่างเพศจากด้านสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากตัวแสดงในโทรทัศน์ ภาพยนตร์หรือในหนังสือ เมื่อผู้แสดงชายทำท่าทางเหมือนผู้หญิงซึ่งมักทำให้ผู้ชมรู้สึกชอบใจ พอใจ สนุกสนาน

เรียกเรื่องความสนใจเป็นเรื่องเด่นได้ เด็กชายที่ขาดแบบอย่างผู้ชายจากผู้เป็นบิดา ผู้เป็นครูผู้ชายอยู่ แล้วก็อาจเลือกแบบผู้แสดงชาย แต่ท่าทางกระดุกกระดิงมาเป็นแบบอย่างของตนไว้ เพราะความมีแนวโน้มน้อยก่อนแล้ว โดยเฉพาะถ้าคนแสดงนั้นเป็นคนที่มีชื่อเสียง มีคนชื่นชมมาก เช่น แสดงเก่ง ร้องเพลงเก่ง พูดยกเก่ง หรือเป็นคนมีความสามารถเฉพาะทางเก่ง เด็กจะยิ่งเกิดการจำแบบอย่างได้มากยิ่งขึ้น

2. เกิดจากประสบการณ์รักร่วมเพศกันมาก่อน ส่วนใหญ่อาจเพียงแสดงบทรักด้วยกัน สำเร็จความใคร่ด้วยกัน เพราะวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านเพศมักเร็วกว่าและมีมากกว่าเด็กทั่วไป จึงอยากรู้อยากทดลองแล้วอาจเกิดความประทับใจ ดิดใจได้ หรืออาจเกิดจากถูกผู้ใหญ่กว่ากระทำการรักร่วมเพศ โดยให้ความอบอุ่นหรือรางวัลต่างๆ เด็กอาจเกิดความรู้สึกฝังใจเพราะเรื่องเพศนั้นเป็นสิ่งเสียดัดชนิดหนึ่ง

3. มีประสบการณ์ไม่ดีกับเพศตรงข้าม ทำให้เข็ดขยาดไม่อยากมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม ไม่ว่าจะเป็นคนไหน จึงหันกลับมาหาเพศเดียวกัน

4. เกิดจากค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม เช่น เชื่อว่าการเป็นผู้ชายต้องเป็นผู้แข็งแรง ชอบเล่นกีฬา พูดยก โยคะ หยาบคาย ก้าวร้าว เกร ต้องชกต่อยกัน สูบบุหรี่ ดื่มเหล้าเป็น ถ้าเด็กผู้ชายคนนั้นมีเอกลักษณ์สับสนอยู่แล้ว และไม่สามารถรู้สึกว่าคุณเป็นคนมีนิสัยดังกล่าวนี้ได้เลย ยิ่งสับสนได้ว่าคุณเป็นผู้หญิงแน่ เพราะมีนิสัยสุภาพอ่อนโยนและอ่อนแออันไม่ใช่เป็นลักษณะของผู้ชาย

5. เกิดจากพัฒนาบทบาทของผู้หญิงในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้หญิงมักจะกล้าแสดงตัวกันมากขึ้น กล้าพูดจากเปิดเผยมากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงบนเวทีหรือการปรับตัวเข้ากับผู้ชายซึ่งไม่ใช่เป็นลักษณะที่อาย อ่อนแอเหมือนผู้หญิงสมัยก่อน ผู้ชายที่มีเอกลักษณ์ไม่ชัดเจนความเชื่อมั่นในตัวเองอยู่แล้วยังสับสนเกิดความไม่เชื่อมั่นในบทบาทความเป็นชายมากขึ้นอีก

6. เกิดจากระบบสังคม เศรษฐกิจ สังคมไทยในปัจจุบันเป็นลักษณะกึ่งทุนนิยม เรื่องรักร่วมเพศกลายเป็นธุรกิจการค้าชนิดหนึ่ง จึงมีการผลิตหนังสือ การแสดงละคร การแสดงบนเวที การแสดงภาพยนตร์ในด้านรักร่วมเพศ ตลอดจนแหล่งบันเทิงมากมายที่ต้องการสร้างความสุข ความต้องการพิเศษให้แก่ผู้ที่มีแนวโน้มนจะเป็นรักร่วมเพศ ตลอดจนมีสถานบริการกายของกลุ่มนี้ โดยเฉพาะ เมื่อสังคมเปิดโอกาสมากขึ้นการเปิดเผยแสดงตัวยิ่งชัดเจนขึ้น ไม่มีความละอายใจหรือต้องควบคุมตัวเองแก้ไขกัน

7. เกิดความต้องการให้สังคมยอมรับ บุคคลรักร่วมเพศที่มีความสามารถในด้านสังคมได้พยายามสร้างค่านิยมให้สังคมยอมรับบทบาทของพวกเขา เพื่อจะได้ไม่ต้องถูกรังเกียจหรือถูกปฏิเสธกันอีก จึงต้องพยายามสร้างปมเด่นขึ้นมาเพื่อชดเชยปมด้อยและกลายเป็นค่านิยมผิดๆ ไป และทำให้คนที่มีแนวโน้มจะเป็นอยู่บ้างเกิดความเชื่อถือเปิดเผยแสดงตัวเพื่อต่อต้านสังคมที่ประณามว่าพวกเขามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

8. เกิดจากลัทธิที่ต้องการเป็นคนเด่นในสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมที่ต้องมีชีวิตอยู่ในโลกของการแข่งขัน จึงดีชิงเด่น บางคนมุ่งไปเรียนเก่ง บ้างมุ่งไปเก่งด้านกีฬา ด้านการคบเพื่อน ด้านกิจกรรมหรือด้านดนตรี พวกที่มีแนวโน้มจะเป็นรักร่วมเพศเมื่อเลือกเก่งที่สังคมยอมรับกันไม่ค่อยได้ จึงมุ่งไปสู่การทำท่าทางการแสดงตัวกระตือรือร้น การเอาอกเอาใจคนเก่ง หรือการกระทำอะไรแปลกๆ ในลักษณะเป็นชายจริงก็ไม่ใช่ หญิงแท้ก็ไม่เชิง แล้วสามารถเป็นที่สนใจของผู้อื่นได้ก็ยิ่งพอใจในบทบาทนี้มากขึ้น

สรุป จากการศึกษาอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเรื่องของประสบการณ์ เจตคติที่สั่งสมมาแต่เยาว์วัย ฉะนั้นการศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศจึงเป็นการศึกษาเพื่อทราบเจตคติในพฤติกรรมรักร่วมเพศของบุคคลเป็นสำคัญ และหากพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมีมากขึ้นจะก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ เด็กที่มีความรู้สึกลับแบบรักร่วมเพศซ่อนอยู่จิตใต้สำนึก (unconscious) จะกล้าแสดงออกมากขึ้น เพราะลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของวัยรุ่นคือ ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ ถ้าพฤติกรรมเหล่านี้มีมากขึ้นในโรงเรียนเนื่องจากพฤติกรรมนี้ปัจจุบันไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่น่าอับอายและต้องปิดบังซ่อนเร้น จะก่อให้เกิดสังคมที่ผิดปกติ และทำให้เด็กไม่มีบทบาททางเพศที่เหมาะสม อาจจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นได้ เช่น (อาคม, 2528: 76-77)

1. ปัญหาเรื่องอาชญากร เนื่องจากพวกรักร่วมเพศเป็นพวกที่มีอารมณ์รุนแรง ซึ่งจากข่าวที่เกิดขึ้นเป็นข่าวที่เกี่ยวกับการฆ่ากันตายอย่างน่ากลัว เช่น ตัดคอกันทิ้งกระป๋อง

2. ยาเสพติด พวกรักร่วมเพศมากกว่าครั้งที่ติดกัญชา เฮโรอีน บางคนอาจจะเสพสุขอย่างผิดธรรมชาติ จะทำให้เกิดโรคที่ขาดภูมิคุ้มกันของตัวเอง (AIDS) ซึ่งสันนิษฐานว่าเกิดจากไวรัสชนิดหนึ่ง เป็นโรคที่ยังไม่สามารถรักษาให้หายได้ เมื่อผู้ใดเป็นโรคนี้จะมีอายุไม่ยืนรวมทั้งเป็นโรคที่สามารถติดต่อกันได้ถ้าไม่ระมัดระวังอย่างดี

3. เกิดความวิตกกังวลหรือหวาดระแวง เนื่องจากคิดว่าไม่ผู้ใดจะให้ความรักอย่างแท้จริง เกิดความรู้สึกล้มเหลวในชีวิต

1.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์ของผู้รักร่วมเพศ (Homosexual Identity Development Concept)

Hart and Richardson ได้กล่าวถึงการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับตัวเองในลักษณะของผู้รักร่วมเพศ ผู้รักต่างเพศ หรือ ผู้รักสองเพศ จะเกิดขึ้นในระหว่างช่วงต้นของการเข้าสู่วัยรุ่นพร้อมๆ กับการพัฒนาความคิดแบบนามธรรมที่แน่นอน รวมถึงความสามารถในการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับตนเอง หลักความสามารถในขั้นนี้แล้ว จะมีการให้นิยามใหม่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ในทุกขั้นตอนของช่วงชีวิต หลายคนอาจมีประสบการณ์ชอบคนเพศเดียวกับตน ที่ถือเป็นจุดหัวเลี้ยวหัวต่อสำหรับการพัฒนาจิตใจ และอารมณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศ การมีประสบการณ์ หรือมีความต้องการในลักษณะนี้ ไม่ค่อยมีผู้ใดจะยินยอมรับว่าเป็นเอกลักษณ์แบบรักร่วมเพศและมักใช้คำอธิบายอื่นๆ เพื่อทำให้ตัวเองยังคงดำรงเอกลักษณ์ผู้รักต่างเพศไว้ได้ต่อไป แต่ก็มีบางคนที่ยอมรับตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศหรือบางพวกได้ถูกสังคมประทับตราว่าเป็น “ผู้เบี่ยงเบน” และได้พัฒนาจากจุดนี้ไปสู่การเป็นพวกรักร่วมเพศ โดยการระบุนิยามให้ตนเอง (นงนาค แซ่ตั้ง, 2530: 43)

Weinberg ได้แยกแยะระหว่างกิจกรรมรักร่วมเพศที่เป็นการกระทำ (doing) เอกลักษณ์รักร่วมเพศที่เป็นอยู่ (being) กับการผสมผสานกันเป็นผู้รักร่วมเพศ พบขั้นตอน 3 ขั้นตอน (นงนาค แซ่ตั้ง, 2530: 46-47)

- 1.การเริ่มมีกิจกรรมในลักษณะของรักร่วมเพศ (Engaged in activity, E)
- 2.การเริ่มสงสัยตัวเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ (Suspected himself to be homosexual,S)
- 3.การประทับตราตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ (Labelled self as homosexual, L)

Weinberg ได้พบแบบแผนการเข้าสู่การนิยามตนเองเป็นผู้รักร่วมเพศด้วยขั้นตอนต่างๆ ใน 4 รูปแบบต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1   E → S → L

หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเริ่มกิจกรรม เป็นความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายคนอื่นโดยที่ไม่ได้คิดอะไรมากไปกว่านั้น ต่อมาการเรียนรู้และให้นิยามใหม่จากบริบททางสังคมทำให้เขาเริ่มสงสัยตนเองว่าพฤติกรรมที่ผ่านมานั้นจัดได้ว่าเป็นผู้รักร่วมเพศหรือไม่และในที่สุดเขาก็มองตนเองและให้คำนิยามแก่ตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศโดยสมบูรณ์

รูปแบบที่ 2 $E \rightarrow L$

หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเมื่อเคยมีกิจกรรมที่เป็นความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกันแล้วก็สรุปตนเองได้โดยไม่ต้องสงสัยว่าตนเป็นพวกรักร่วมเพศ ในกรณีนี้เป็นไปได้ว่า คำนียามของจิตแพทย์ การประทับตราที่ให้ความหมายพฤติกรรมนี้ไว้เป็นตัวช่วยชี้ให้บุคคลได้เรียนรู้ความหมาย, เชื่อ และรับไว้แก่ตน

รูปแบบที่ 3 $S \rightarrow E \rightarrow L$

หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเริ่มด้วยความสงสัยว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศที่จริงนั้นเป็นอย่างไร อาจด้วยความอยากรอง ทำให้ผลักดันตนเองเข้าสู่การมีกิจกรรมรักร่วมเพศ จากนั้นอาจพบว่าเป็นความชอบที่จะเป็นสิ่งที่ทำ จึงยอมรับตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศต่อมา

รูปแบบที่ 4 $S \rightarrow L \rightarrow E$

หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเริ่มต้นด้วยความสงสัยตนเองว่าอาจจะเป็นผู้รักร่วมเพศ เช่น เขาอาจจะรู้สึกชอบในสิ่งที่ผู้หญิงชอบ เป็นต้น และความรับรู้ต่างๆ โดยเฉพาะการมองของจิตแพทย์นำไปสู่การสรุปเชื่อแน่ว่าตนเป็นผู้รักร่วมเพศ แม้ว่าจะยังไม่เคยมีกิจกรรมทางเพศก่อนหน้านี้ และภายหลังจากนิยามตนเองเช่นนั้นแล้วจึงเริ่มเข้าสู่การมีกิจกรรม และความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศ

แนวการศึกษาการพัฒนาเอกลักษณ์ผู้รักร่วมเพศอีกอย่างหนึ่งคือ Troiden ได้เสนอตัวแบบที่แสดงกระบวนการของการได้มาซึ่งเอกลักษณ์ของผู้รักร่วมเพศ ที่พิจารณาว่าผู้ชายจำนวนมากที่ถือว่าความเป็นรักร่วมเพศเป็นแนวทางชีวิตของเขานั้น เริ่มเข้าสู่พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศตัดสินใจที่จะนิยามความปรารถนาทางเพศของเขาว่า คือ รักร่วมเพศ นิยามเอกลักษณ์ตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ เริ่มมีการติดต่อสัมพันธ์กับรักร่วมเพศคนอื่นๆ และมีความรักต่อเพศเดียวกัน (เช่นเดียวกับการมีกิจกรรมทางเพศ) ได้อย่างไร

โดย Troiden เสนอว่าการพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศนั้นจะเป็นกระบวนการที่ผ่านขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ (บงกชมาศ เอกเอี่ยม, 2532: 37-40)

1. ขั้นตอนการเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่น (sensitization)

2. ขั้นตอนการแยกความรู้สึกและการกระทำออกจากเอกลักษณ์ (dissociation)
3. ขั้นตอนการเปิดเผยตัว (coming out)
4. ขั้นตอนของการยึดมั่นผูกพัน (commitment)

ตัวแบบของกระบวนการได้มาซึ่งเอกลักษณ์ผู้รักร่วมเพศ

ซึ่งการพัฒนาเอกลักษณ์ ภายในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ Hart and Richardson (1981) คือบุคคลจะผ่านการปฏิสังสรรค์กับผู้อื่นตลอดเวลา จากกระบวนการปฏิสังสรรค์ดังกล่าวบุคคลจะค่อยๆ เรียนรู้ถึงความหมายของสถานการณ์ ลักษณะทางสังคมและเริ่มแปลความหมายให้กับพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเอง ซึ่งการให้ความหมายและการตีความประสบการณ์นี้จะนำไปสู่การนิยามตนเองว่าเป็นรักร่วมเพศ

ขั้นตอนทั้ง 4 นี้ Troiden ซึ่งให้เห็นว่าเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่สำคัญเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนดังนี้ (ประภาพรรณ วงศาโรจน์, 2532: 24-25)

1. ขั้นตอนการเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่น

ในขั้นนี้ผู้ชายจะได้รับประสบการณ์ซึ่งกลายเป็นสิ่งที่ใช้สนับสนุน การให้ความหมายต่อความรู้สึกของตัวเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศในระยะต่อมา ในช่วงต้นของขั้นนี้เขาเพียงแต่ตระหนักถึงธรรมชาติของความโน้มเอียงทางเพศของตนอย่างเลื่อนรางเท่านั้น การบรรลุจุดสุดยอดครั้งแรกจากการมีความสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศก็อาจจะเกิดขึ้นในขั้นนี้ด้วย แต่ประสบการณ์การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายในช่วงนี้จะยังไม่ได้เป็นสิ่งยืนยัน ที่จะทำให้พวกเขาพัฒนาการมีเอกลักษณ์แบบรักร่วมเพศอย่างแน่นอน จนกระทั่งได้รับประสบการณ์การปฏิบัติสังสรรค์กับคนอื่น ๆ ในสังคมมากขึ้นทั้งกลุ่มชายรักร่วมเพศด้วยกันและกลุ่มผู้ชายปกติ จึงทำให้พวกเขาแปลความหมายให้กับเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขสำคัญให้พวกเขาพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศในเวลาต่อมา

2. ขั้นตอนการแยกความรู้สึกและการกระทำออกจากเอกลักษณ์

ขั้นตอนนี้คือการที่ผู้ชายสามารถแบ่งแยกความสำนึกเกี่ยวกับ ความรู้สึกทางเพศและ/หรือกิจกรรมทางเพศออกจากเอกลักษณ์ทางเพศของเขาได้ การแบ่งแยกแสดงให้เห็นถึงการให้

ความสำคัญต่อความรู้สึกของเขา และต่อสิ่งที่เขาพยายามแบ่งแยกจากกันนี้ กล่าวคือ จะสื่อให้เห็นว่าความสนใจที่มีต่อเพศเดียวกัน หรือการมีกิจกรรมทางเพศกับเพศเดียวกันของเขานี้ เป็นสิ่งที่ยืนยันให้เห็นถึงบุคลิกพื้นฐานว่ามีความโน้มเอียงทางเพศไปในทางรักร่วมเพศ เขาจะเริ่มสงสัยตนเอง และเริ่มมีความรู้สึกว่าเขาอาจจะเป็นผู้รักร่วมเพศ แต่จะปฏิเสธที่จะนิยามตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ การเริ่มมีกิจกรรมรักร่วมเพศที่เป็นปกติสม่ำเสมอ และการติดต่อสัมพันธ์ในทางรักร่วมเพศ จนถึงขั้นสุดขั้วหนึ่งหรือสองครั้ง เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงบุคคลเข้าสู่การประทับตราตนเองในขั้นต่อไป

3. ขั้นตอนของการเปิดเผยตัว

การตัดสินใจประทับตรา ความรู้สึกทางเพศแก่คนๆ หนึ่ง เป็นผู้รักร่วมเพศอย่างแน่ เป็นเครื่องหมายแรกเริ่มของการให้นิยามตนเองว่าเป็นรักร่วมเพศ การเริ่มเข้าร่วมในวัฒนธรรมย่อยของผู้รักร่วมเพศ และการให้นิยามใหม่เกี่ยวกับการมีรักร่วมเพศ ว่าเป็นสิ่งที่ดีและเป็นทางเลือกของแบบแผนของชีวิตที่จะดำเนินต่อไปได้ เป็นสิ่งที่อธิบายการเปิดเผยตัวด้วยเช่นกัน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์เกี่ยวกับเอกลักษณ์และทัศนคติที่มีต่อรักร่วมเพศของคนๆ หนึ่ง จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากของขั้นนี้

4. ขั้นตอนของการยึดมั่นผูกพัน

Troiden ให้ความหมายของการยึดมั่นผูกพัน ในความหมายเดียวกันกับ “The Taking of lover” นั่นคือ การมีคู่รักซึ่งเป็นการหลวมรวมเอาเรื่องทางเพศและอารมณ์ของผู้รักร่วมเพศเข้าด้วยกัน

ขั้นของการยึดมั่นผูกพัน จะเกิดขึ้นเมื่อความเป็นรักร่วมเพศ ได้รับการยอมรับจากบุคคลว่าเป็นวิถีชีวิต (a way life) ของเขา นั่นคือเมื่อบุคคลแสดงความพอใจในสถานการณ์แห่งชีวิต มองไม่เห็นเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์รักร่วมเพศ หรือเชื่อว่าเขาจะพบกับความว่างเปล่าของชีวิต หากเลือกเอาความเป็นรักสองเพศ หรือความเป็นรักต่างเพศ มากนิยามเอกลักษณ์ และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

สรุป จากทั้ง 4 ขั้นตอน จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเอกลักษณ์ผู้รักร่วมเพศ ได้เสนอตัวแบบที่แสดงกระบวนการของการได้มาซึ่งเอกลักษณ์ของผู้รักร่วมเพศ ที่พิจารณาว่าผู้ชายจำนวนมากที่ถือว่าความเป็นรักร่วมเพศเป็นแนวทางชีวิตของเขานั้น เริ่มเข้าสู่พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศตัดสินใจที่จะนิยามความปรารถนาทางเพศของเขาว่า คือ รักร่วมเพศ นิยามเอกลักษณ์ตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ เริ่มมีการติดต่อสัมพันธ์กับรักร่วมเพศคนอื่นๆ และมีความรักต่อเพศเดียวกัน

1.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Concept)

โดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น ถ้าหากปล่อยให้ยู่โดดเดี่ยวไม่มีการขัดเกลาทางสังคม คนผู้นั้นย่อมจะมีลักษณะท่าทาง แนวทางการดำเนินชีวิตแตกต่างจากมนุษย์ในสังคม เพราะเขาไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและสั่งสอนจากมนุษย์ในสังคม ไม่ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณีต่างๆ เพื่อปฏิบัติตนให้เข้ากับคนอื่นๆ ในสังคม เขาจึงไม่สามารถอยู่ร่วมกับสังคมมนุษย์ได้ นอกจากนั้นถ้าหากมนุษย์ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างไร เขาก็จะมีลักษณะและพฤติกรรมเป็นไปตามลักษณะนั้น ดังเช่น จากข้อเขียนของ J.A.L.Singh และ R.M.Singh (1942) เสนอไว้ว่ามีเด็กชาวอินเดียชื่อ กมาลา (Kamala) กับอัมลา (Amala) ซึ่งถูกทอดทิ้งจากบิดามารดาและสุนัขป่าเอาเลี้ยงไว้ ไม่เคยมีโอกาสดูพบปะผู้คน ภายหลังมีคนมาพบปรากฏทั้งสองมีกิริยาอาการเหมือนสัตว์มากกว่าคน คือพูดไม่ได้ ไม่มีอารมณ์หรือความรู้สึกเช่นคนปกติ เวลาเดินก็ใช้มือ และเท้าคล้ายสัตว์ รับประทานอาหารเนื้อดิบๆ เวลาร้องเสียงเหมือนสุนัขป่า และนอกจากนี้ คิงส์ลีย์ เดวิด (1967) เห็นว่าการขัดเกลาทางสังคมทำให้มนุษย์สามารถอยู่รอดและอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยเขาได้เสนอผลงานเป็นบทความเรื่องเด็กหญิงชาวอเมริกา ชื่อแอนนา (Anna) และอิสเบล (Isabelle) ที่ถูกทอดทิ้ง ปรากฏว่าทั้งสองพูดไม่ได้ เดินสองเท้าไม่ได้หยิบอาหารใส่ปากไม่ได้ เขาสรุปว่า หากมนุษย์ขาดการขัดเกลาทางสังคมแล้ว ย่อมไม่สามารถสร้างลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ (Human Characteristics) ขึ้นมาได้ (ณรงค์ เส็งประชา, 2538: 162-163)

การขัดเกลาเป็นสิ่งสำคัญที่จะขาดมิได้และมนุษย์จะต้องประสบตลอดชีวิตตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพราะโดยสภาพแล้วมนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีการอยู่ร่วมกันมีการกระทำต่อกัน (Social Interaction) ดังนั้น การขัดเกลาทางสังคมจึงเป็นหลักในการปฏิบัติที่คนเราจะต้องเรียนรู้คุณค่า กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผน ของกลุ่มหนึ่งๆ ที่กำหนดไว้เพื่อให้มีความสัมพันธ์ต่อกันได้ และทำให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก เป็นการรับเอาคุณค่าของกลุ่มที่เราพร้อมด้วยในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งให้มนุษย์เกิดความรู้สึกเป็นตัวตนหรือตัวของตัวเอง (Self) คือความรู้สึกที่ว่าตนเป็นมนุษย์ต่างจากคนอื่น สามารถควบคุมความรู้สึกนึกคิด ประพฤติ ปฏิบัติตามระเบียบหรือตามความเหมาะสมในกลุ่มอื่น (สุพัตรา สุภาพ, 2538: 17)

1. ความหมายของการขัดเกลาทางสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2538 :48) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมคือกระบวนการที่มนุษย์เรียนรู้ยอมรับค่านิยม กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อจะได้มีสถานภาพและปฏิบัติตาม

บทบาทต่างๆ ที่สังคมต้องการ ทั้งนี้เพราะเราอยู่กับกลุ่มใดก็ต้องทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมนั้น เช่น เด็กทุกคนจึงถูกหล่อหลอมความรู้สึกรู้จักคิดและการปฏิบัติไปตามสังคมนั้น เป็นการสร้างสถานภาพและบทบาทตามที่สังคมคาดหวังให้สมาชิกปฏิบัติ ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามสังคมจะไม่ยอมรับเป็นสมาชิก

ฌอง-ฌัก เซ็ง-ปรีซ (2538:163) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมนั้นเป็นกระบวนการปลูกฝังบรรทัดฐานของกลุ่มให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม ทั้งนี้เพื่อให้เขาสามารถอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้และยังได้กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมนั้น เป็นกระบวนการที่จะทำให้สังคมมีความถาวร มีความสงบสุขในการอยู่ร่วมกัน และเป็นกระบวนการที่ทำให้คนเกิดใหม่ในสังคมเปลี่ยนจากลักษณะทางชีวภาพ (Biological Being) ไปเป็นสิ่งมีชีวิตทางสังคม (Social Being) และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ตลอดจนมีความยับยั้งชั่งใจ มีพฤติกรรมในกรอบของคุณธรรม ในทางกลับกัน หากมนุษย์ได้รับการขัดเกลาทางสังคมจากกลุ่มมาในทางไม่ดี ก็อาจมีพฤติกรรมขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมโดยส่วนรวมได้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523:65-80) ได้กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมนั้น คือการเรียนรู้ระเบียบสังคมที่เป็นกระบวนการการรวม (Total Process) กระบวนการหนึ่งซึ่งเป็นแหล่งที่ปัจจุบันบุคคลได้อาศัยพัฒนาบุคลิกภาพของตนและเป็นแหล่งที่เขาอาศัยเรียนหรือฝึกฝนการเป็นสมาชิกของสังคม และที่กล่าวว่าเป็นกระบวนการรวมนั้น ก็ด้วยมีหลายอย่างรวมเข้าด้วยกัน เช่น กระบวนการเรียนรู้ภาษา การเรียนรู้ค่านิยม บรรทัดฐานสังคม ความเชื่อ อาชีพ และเทคโนโลยีต่างๆ เป็นต้น และกล่าวอีกว่า กระบวนการเรียนรู้ระเบียบสังคมเป็นเรื่องที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องตรงที่มีการติดต่อกับผู้อื่น โดยเฉพาะเด็กนั้น คนที่สำคัญที่สุดคือ พ่อแม่ หรือพี่ๆ น้องๆ หรือบุคคลอื่นที่พัวพันอยู่ด้วยในครอบครัว ด้วยเหตุว่าบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่เด็กได้พบปะอยู่เสมอ มีอารมณ์สัมพันธ์ด้วยมากและเป็นบุคคลที่ทัศนคติและบทบาทมีความสำคัญต่อเด็ก ดังนั้นเด็กจะเป็นอย่างไรก็อาจดูได้จากบุคคลเหล่านี้

สุขุม ศรีบุรินทร์ (2525:55) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมคือกระบวนการหล่อหลอมทางวัฒนธรรม ซึ่งปัจเจกชนเรียนรู้ ความชำนาญพื้นฐาน ค่านิยม ความเชื่อ และแบบพฤติกรรมของสังคมในระดับต่างๆ

Bloom และ Selznick (1977:86 อ้างใน ฌอง-ฌัก เซ็ง-ปรีซ 2538:163) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมเป็นสิ่งที่มีมนุษย์ต้องประสบตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ โดยเรียนรู้ถึงค่านิยม กฎเกณฑ์

ระเบียบแบบแผนที่มีมนุษย์ในสังคมนั้นๆ วางไว้ เพื่อให้ความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกันสามารถดำเนินต่อไปด้วยดี และเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับระเบียบบรรทัดฐานที่เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของสังคม

ดังนั้น โดยสรุปแล้ว การขัดเกลาทางสังคม จึงหมายถึงกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ ได้เรียนรู้ค่านิยม กฎเกณฑ์ ระเบียบแบบแผนของกลุ่มหนึ่งๆ กำหนดหรือวางไว้ เพื่อเป็นแบบแผนของการปฏิบัติต่อกัน และให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองเพื่อการเป็นสมาชิกในสังคมนั้นได้

2. กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

ความสำเร็จในการขัดเกลาของสมาชิกในสังคมนั้นขึ้นอยู่กับระเบียบกฎเกณฑ์นั้นๆ จะสอดคล้องกับความรู้สึกรู้จักคิด ความต้องการหรือความสามารถของแต่ละคนเพียงใด ดังนั้นเราจึงได้พิจารณาถึงการขัดเกลาทางสังคมว่ามีลักษณะเป็นกระบวนการที่ค่อนข้างซับซ้อนดังนี้

1. การตอบสนองความต้องการในระยะเริ่มแรก (response) ซึ่งเป็นการที่บุคคลจะแสดงความต้องการออกมา และคนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก็ตอบสนอง ซึ่งในการตอบสนองนั้นจะมีลักษณะเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของสังคมนั้นๆ เช่น เมื่อเด็กหิวก็จะร้อง บางสังคมก็ให้อาหารทันที หากแต่บางสังคมก็จะให้เมื่อถึงเวลา จึงเท่ากับสอนเด็กให้รู้จักปฏิบัติในสิ่งที่สังคมยอมรับหรือใช้เป็นมาตรฐาน ไม่ใช่ทำตามใจต้องการเสมอ

2. การรู้จักปรับความต้องการและความสามารถของตนให้เข้ากับกฎเกณฑ์ของสังคม (adaptation) เป็นการปรับตนเองในหลายๆ ด้าน เพื่อการยอมรับเป็นสมาชิกของสังคม

3. การยึดถือสิ่งที่คล้ายกับตนเอง (identification) เช่น

3.1 ความต้องการที่จะทำตัวให้เหมือนกับบุคคลที่ตนต้องการยึดถือเป็นแบบอย่าง เช่น เด็กชายต้องการเลียนแบบพ่อ หรือเด็กหญิงเลียนแบบแม่

3.2 ความรู้สึกร่วมกับบุคคลหรือกลุ่มที่ถือว่าเป็นพวกเดียวกับตน เช่น กรณีสามภรรยา เมื่อมีผู้ใดมากล่าวหาว่าฝ่ายใด อีกฝ่ายจะโกรธแทน ความรู้สึกยึดมั่นหลักการหรือการมีอุดมคติบางอย่างแน่นอนแน่นแฟ้น เช่น คนรักชาติจะยอมเสียสละชีวิตเพื่อชาติ

จากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่กล่าวมา มีการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นในระยะเวลาอันพอสมควร จะทำให้บุคคลนั้นรู้จักเลือกแบบ หรือยึดถือแบบฉบับที่ตนคิดว่ามีส่วนคล้ายกับตน ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้จะเป็นแนวทางให้คนรู้จักทำในสิ่งที่สังคมต้องการ

2.1 วิธีการขัดเกลาทางสังคม มี 2 วิธี คือ

1. *การขัดเกลาโดยตรง* เป็นการขัดเกลาทางสังคมที่ต้องการให้บุคคลปฏิบัติให้ถูกต้องตามแบบที่กลุ่มสังคมนั้นๆ กำหนดไว้ เป็นการบอกว่สิ่งใดควรหรือไม่ควรกระทำ ซึ่งจะพบเห็นเสมอในหมู่ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา (วัด) เป็นต้น

2. *การขัดเกลาโดยอ้อม* เป็นการอบรมสั่งสอนที่ไม่บอกกันโดยตรง หากแต่ได้จากการสังเกต หรือการเรียนรู้จากการกระทำของผู้อื่น

2.2 วัยที่จำเป็นต่อการขัดเกลาทางสังคม

วัยที่สำคัญต่อการอบรมสั่งสอนให้รู้ระเบียบสังคม มี 2 วัย คือ

1. *การขัดเกลาในระยะที่เป็นเด็ก (socialization the child)* การขัดเกลาในช่วงนี้ ถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กมากที่สุด พ่อแม่และบุคคลในครอบครัว จะมีความสำคัญต่อการอบรมสั่งสอนหรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สังคมต้องการ และอารมณ์ที่ปลูกฝังลงไป ในจิตใจเด็กนั้นย่อมอยู่ภายใต้อิทธิพลของอารมณ์ของบุคคลในครอบครัวที่เลี้ยงดูมา

2. *การขัดเกลาทางสังคมในระยะที่เป็นวัยรุ่น (socialization the youth)* วัยในช่วงนี้จะมีสิ่งที่เด่นชัดคือ ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน อีกทั้งมักจะทำอะไรตามเพื่อน และต้องการความอิสระจากครอบครัว การอบรมขัดเกลาในวัยนี้จึงอาจพบกับความดื้อดึง ขัดแย้งบ้าง ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องควรมีความอดทน

2.3 ตัวแทนของการขัดเกลาทางสังคม

ในการขัดเกลาทางสังคม ตัวแทน (Agent) ที่สำคัญของสังคมที่ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้มี 6 กลุ่ม คือ (สุพิศรา สุภาพ, 2538 : 59)

1. *ครอบครัว (The Family)* ครอบครัวจัดเป็นตัวแทนในการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญที่สุด เพราะมีความใกล้ชิดและอยู่ร่วมกันเป็นเวลานาน ประกอบกับมีหน้าที่ในการเลี้ยงดู จึง

สามารถสร้างบุคลิกภาพรวมทั้งอารมณ์ และจิตใจของเด็กได้ดี นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นแหล่งอบรมสั่งสอนถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยม ทักษะคติ และทักษะในการดำเนินชีวิต เพื่อปรุงแต่งให้กลายเป็นบุคคลที่สามารถเข้าร่วมสังคม มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก ช่วงระยะแรกเกิดจนถึง 3 ปี มีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกภาพ โครงสร้างทางอารมณ์ และจิตใจของเด็กมาก เช่น เด็กที่เติบโตในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าขาดความใกล้ชิด ขาดความอบอุ่น มักจะมีบุคลิกเฉยเมยเห็นห่างจากกลุ่ม มีความรุนแรงต่อตนเองและคนอื่น และค่อนข้างก้าวร้าว (พิศวง ธรรมพันทา, 2523 : 135-136)

2. *กลุ่มเพื่อน (Peer Group)* กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัว เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นผู้นำ เด็กอาจเลือกคบเพื่อนที่ถูกใจและอาจนำเอาพฤติกรรมต่างๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวปฏิบัติของตน นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สมาชิกได้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ดังนี้

2.1 ยึดมั่นในประเพณีน้อยลง และสร้างค่านิยมความรู้ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น

2.2 สอนให้รู้จักแบบแผนของการอยู่ร่วมกันในสังคมมากขึ้น เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มในการเล่นกีฬาร่วมกัน หรือทำงานร่วมกัน ถ้าฝ่าฝืนจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม ในลักษณะที่แตกต่างจากการถูกพ่อแม่บังคับ

2.3 สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

2.4 เป็นการส่งเสริมในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก นอกเหนือจากที่ได้รับจากครอบครัว เช่น ความเป็นตัวของตัวเอง แบบของอารมณ์ เอกลักษณะเฉพาะของตนเอง ความคิดเห็นของตนเอง

2.5 สอนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัวมากกว่าที่จะใช้อำนาจ

3. *โรงเรียน (The School)* โรงเรียนเป็นตัวแทนที่จะช่วยขัดเกลาทางสังคมอย่างเป็นทางการ (Formal) และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กมากเพราะเด็กมีชีวิตอยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานาน วันละหลายๆ ชั่วโมง และหลายปี และโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้เด็กได้สังสรรค์กัน

เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่ของโรงเรียนแล้ว โดยทั่วไปมี 2 ประการ คือ

3.1 สอนให้มีความรู้และทักษะในการดำรงชีพ

3.2 อบรมสั่งสอนเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีความจงรักภักดีต่อชาติ มีจริยธรรมยาตราอันดีงาม

หากแต่ปัญหาที่อาจพบได้ก็คือ จะอบรมขัดเกลาไม่ตรงกับที่บ้านทำให้เกิดสับสน หรือ สอนในสิ่งที่ป็นทฤษฎีและอุดมคติจนเกินไป อาจไม่ตรงกับการปฏิบัติจริง เด็กเลยไม่แน่ใจว่าจะ เชื่อหรือไม่

4. **กลุ่มอาชีพ** เป็นลักษณะการอบรมขัดเกลาในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งควรจะต้องยอมรับระเบียบ ปฏิบัติของอาชีพนั้นๆ โดยแต่ละอาชีพจะมีคุณค่าและวิธีการปฏิบัติแตกต่างกันออกไป

5. **ตัวแทนศาสนา** ได้แก่ วัด พระ นักบวช หรือผู้เผยแพร่ธรรมของศาสนาต่างๆ บุคคล เหล่านี้จะช่วยขัดเกลาในแง่หลักเกณฑ์เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม และความประพฤติที่ถูกต้องควร ตลอดจนแนวทางและปรัชญาในการดำเนินชีวิต

6. **สื่อมวลชน** เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่ออย่างอื่น เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญและมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมในด้านต่างๆ เช่น ค่านิยม ความเชื่อ แบบแผนความประพฤติ โดยเฉพาะในสภาพปัจจุบันสื่อมวลชนจะแผ่ขยายและมีอิทธิพลต่อ ครอบครั้ว ทำให้บุคคลได้รับค่านิยมและวิธีการปฏิบัติทั้งในด้านบวกและในด้านลบมากขึ้น และ ไม่ว่าจะปฏิเสธหรือยอมรับสื่อมวลชนก็ได้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมของคน บางกลุ่ม และการหาความรู้ของบุคคลอีกส่วนหนึ่ง

3. องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคมนั้น เป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้และฝึกฝนการเป็นสมาชิกของ สังคมและการพัฒนาบุคลิกภาพ (สัจญา สัจญาวิวัฒน์, 2532 : 205-207) ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. **ความรู้และประสบการณ์ทางสังคม** เช่น ความรู้เกี่ยวกับระบบค่านิยม อุดมการณ์ ความ เชื่อ และบรรทัดฐานทางสังคม เพื่อนำไปยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและปฏิบัติต่อคนอื่น ในทางสังคม อีกทั้งถ่ายทอดและฝึกฝนให้กับผู้รับการขัดเกลา โดยเน้นถึงการเรียนรู้ถึงบทบาท หน้าที่ของตนในสังคม

2. **การกระทำระหว่างกัน** ในสังคม (Social Interaction) การกระทำระหว่างกันนั้น เป็น การที่ผู้ให้การขัดเกลาและผู้รับการขัดเกลา มีการติดต่อสัมพันธ์กันก่อนเพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ ต่างๆ ในด้านสังคมและนำไปสู่การพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจ ทำให้มีการเรียนรู้แบบแผนของ สังคมจนเป็นสมาชิกได้ โดยในบรรดาผู้ให้การขัดเกลา กลุ่มปฐมภูมิ อันมีครอบครัว และกลุ่ม

เพื่อนเป็นแหล่งที่มีการติดต่อตัวต่อตัวและมีอิทธิพลมาก สามารถจูงใจบุคคลได้ดีกว่าตัวแทนในการขัดเกลารูปแบบอื่น

3. ภาษา (Language) ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ในทางสังคม อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สื่อให้คนในสังคมรับรู้และเข้าใจ แนวคิดที่สลับซับซ้อน และทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความรู้สึกันกคคิด และค่านิยมของตนกับผู้อื่นได้

4. ความรักและความชอบพอ (Affection) ความรักและความชอบพอถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการขัดเกลารูปแบบทางสังคม ซึ่งปัจจัยนี้เองที่ทำให้การขัดเกลารูปแบบในกลุ่ปฐมภูมิมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การขัดเกลากับผู้รับการขัดเกลารูปแบบเป็นแบบตัวต่อตัว และมีผลต่อการขัดเกลามากกว่าหน่วยนำในการขัดเกลารูปแบบอื่น

5. สภาพแวดล้อมในการขัดเกลารูปแบบ ซึ่งประกอบด้วยทั้งสิ่งมีชีวิตรวมทั้งตัวผู้ให้การขัดเกลารูปแบบผู้รับการขัดเกลารูปแบบ และผู้อื่น และสิ่งไม่มีชีวิต เช่น เหตุการณ์ สภาพการณ์ต่างๆ รวมถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย เกี่ยวกับตัวผู้รับการขัดเกลารูปแบบนั้น สิ่งที่ได้เรียนรู้ในช่วงแรกของชีวิตจะทำหน้าที่เสมือนเป็นเครื่องกรองสิ่งที่จะรับเข้ามาในกระบวนการเรียนรู้ในภายหลัง และยังได้กล่าวถึงตัวนำ (Agents) ในการขัดเกลารูปแบบทางสังคมที่สำคัญมีดังนี้

1. กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนเล่น เพื่อนร่วมงาน ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะให้การขัดเกลารูปแบบทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ หากแต่มีอิทธิพลอย่างมาก จนสามารถก่อรูปเป็นบุคลิกภาพและความเป็นตัวตน (Self) ของคนในสังคมได้ ส่วนบุคลิกภาพที่พัฒนาภายหลังเป็นเพียงการดัดแปลงเพิ่มเติม หรือเสริมจากเดิมที่ได้จากกลุ่มปฐมภูมิมาแล้วทั้งสิ้น

2. โรงเรียน ถือว่าเป็นหน่วยที่ให้การขัดเกลารูปแบบอย่างเป็นทางการ และให้ความรู้ทางด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบ อีกทั้งมีขั้นตอนของการฝึกหัดให้แสดงความคิดเห็น และแสดงบทบาทตามความรู้ที่ได้รับถ่ายทอดให้ไว้ก่อนแล้ว

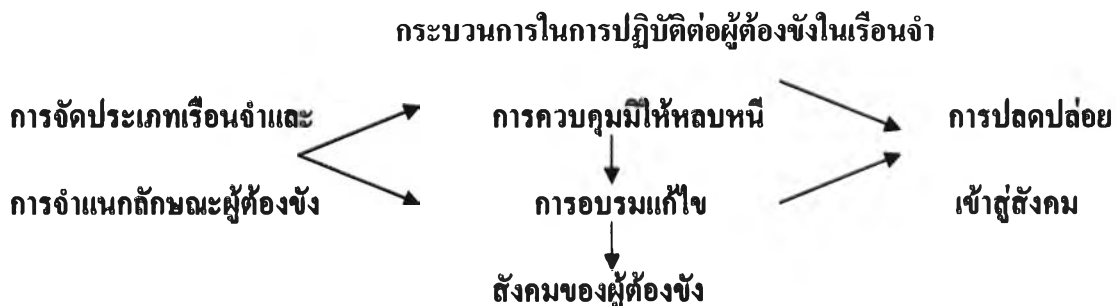
3. สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อทางหนังสือชนิดต่างๆ เป็นต้น จะมีบทบาทในการให้การขัดเกลารูปแบบทางสังคมอย่างมาก ในสภาพสังคมสมัยใหม่ เพราะเป็นสิ่งที่มียู่อย่างแพร่หลาย หากแต่การขัดเกลารูปแบบผ่านตัวนำนี้ มักไม่มีการกระทำระหว่างกัน ระหว่างผู้ให้และผู้รับการขัดเกลารูปแบบ แม้จะถือไม่ได้ว่าหน่วยนี้มีประสิทธิภาพในการขัดเกลารูปแบบ แต่ต้องยอมรับว่าเป็นตัวนำที่มีอิทธิพลมากด้วยเหตุมีการนำเสนอได้รวดเร็วและกว้างขวาง

สรุป ตามแนวคิดเกี่ยวกับการขัดเกลารูปแบบทางสังคม จะพบว่า การขัดเกลารูปแบบทางสังคมเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ต้องขังชายมีพฤติกรรมร่วมกันเพศ โดยมีสาเหตุดังนี้

1. ความล้มเหลวของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ที่ไม่สามารถขัดเกลาคนในสังคมให้มีพฤติกรรม แบบแผนชีวิตให้เป็นไปตามครรลองคลองธรรม
2. วิธีการขัดเกลาทางสังคม ไม่สามารถขัดเกลาให้คนในสังคมปฏิบัติให้ถูกต้องตามแบบที่กลุ่มสังคมนั้นๆ กำหนดไว้
3. ตัวแทนของการขัดเกลา ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน กลุ่มอาชีพ ตัวแทนศาสนา สื่อมวลชน ฯลฯ มีผลต่อการขัดเกลาให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศ
4. องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ทางสังคม การกระทำระหว่างกัน ในสังคม ภาษา ความรักและความชอบพอ และสภาพแวดล้อมในการขัดเกลา ล้วนแต่มีผลต่อการขัดเกลาให้คนในสังคมมีพฤติกรรม การเรียนรู้ต่างๆ ที่แตกต่างกัน

1.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ (Sexual Deviant Behavior related to Institutional Treatment Concept)

การใช้เรือนจำเพื่อเป็นมาตรการในการปฏิบัติต่อคนที่ทำผิด ได้มีการวิวัฒนาการมาเป็นเวลาเกือบสองศตวรรษ โดยได้มีการนำมาใช้แทนการลงโทษต่อเนื่องต่อตัว เช่น การทรมานหรือการเนรเทศ การใช้เรือนจำในยุคแรกๆ เน้นการลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนและข่มขู่ยับยั้ง แต่ต่อมาในระยะหลังได้หันมาเน้นในเรื่องการแก้ไขอบรมให้กลับเข้าสู่สังคมนูแบบและกิจกรรมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำจึงได้เปลี่ยนแปลงไป จากการเน้นการควบคุมอย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดกิจกรรมในเชิงแก้ไข เช่น การให้การศึกษา การฝึกวิชาชีพ และการจัดสวัสดิการต่างๆ (นัทธิจิตสว่าง 2541:43) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำนั้น อาจแยกพิจารณาเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

กระบวนการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำดังกล่าวนี้ เริ่มจากการจัดประเภทเรือนจำ และการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การควบคุมมิให้หลบหนี การอบรมแก้ไข สังคมของผู้ต้องขัง ไปจนถึงการปลดปล่อยเข้าสู่สังคม ซึ่งอาจแยกพิจารณาตามหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

1. การจัดประเภทเรือนจำและการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

การที่จะควบคุมผู้ต้องขังไว้เพื่อการอบรมแก้ไขนั้น จำเป็นจะต้องมีการจัดประเภทเรือนจำ เพื่อแยกปฏิบัติให้เหมาะสมกับผู้ต้องขังประเภทต่างๆ แต่การจะจัดเรือนจำแยกเป็นประเภทใดบ้าง นั้น ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการที่นำมาใช้ในการจัดประเภท

เกณฑ์ที่จะนำมาใช้ในการจัดประเภทเรือนจำที่สำคัญได้แก่ เกณฑ์การจัดประเภทเรือนจำตามวัตถุประสงค์ของงานเรือนจำ ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

1) การจัดประเภทเรือนจำตามประเภทของผู้กระทำผิด

การจัดประเภทเรือนจำตามประเภทของผู้กระทำผิดนี้ เป็นการจัดประเภทเรือนจำโดยมุ่งที่จะอบรมแก้ไขผู้ต้องขังเป็นหลัก ยิ่งไปกว่าความมั่นคงปลอดภัยในการควบคุมโดยมุ่งควบคุมผู้ต้องขังประเภทต่างๆ ไว้ด้วยกัน เพื่อให้การอบรมแก้ไขสอดคล้องและเหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละประเภท

2) การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง

การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเป็นกระบวนการในการที่จะทำความรู้จักกับผู้ต้องขังเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเหล่านั้นให้เหมาะสมเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคลแล้วแต่กรณี การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจึงมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การศึกษาประวัติผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล การศึกษาประวัติเป็นรายบุคคลจะทำให้เจ้าหน้าที่รู้จักผู้ต้องขังแต่ละบุคคลได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้อาจทำได้โดยการศึกษาจากเอกสารทางคดีของทางราชการ จากการสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง จากรายงานการสืบเสาะก่อนการพิจารณาคดีของพนักงานคุมประพฤติ (ถ้ามี) และจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้ต้องขังในการใช้ชีวิตในเรือนจำ

2.2 การวิเคราะห์และจัดประเภทผู้ต้องขัง จากการศึกษารวบรวมข้อมูลประวัติและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง จะเป็นพื้นฐานที่จะนำมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุการกระทำผิดและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เหมาะสม ทั้งด้านการควบคุมดูแลและด้านการอบรมแก้ไข เพื่อให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กระทำผิดซ้ำอีก

2.3 การติดตามประเมินผล จากการศึกษาวิเคราะห์และจัดประเภทผู้ต้องขัง รวมตลอดถึงการแยกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลหรือรายประเภทไปแล้ว ก็ต้องมีการติดตามประเมินผลว่าผลการดำเนินการในการอบรมแก้ไขเหมาะสมกับผู้ต้องขังเพียงไร หรือมาตรการในการควบคุมควรมีการผ่อนปรนเพียงไร เหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้เป็นการประเมินการวิเคราะห์และการใช้มาตรการใน

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหลังการวิเคราะห์ว่าเหมาะสมเพียงใด หากไม่เหมาะสมหรือมีข้อมูลเปลี่ยนไป ก็ต้องมีการจำแนกลักษณะซ้ำ

จากขั้นตอนในการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่าการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเป็นเพียงเครื่องมือ ไม่ใช่เป้าหมายในการอบรมแก้ไขผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจะทำให้การอบรมแก้ไขผู้ต้องขังมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มมากขึ้น ดังนั้น การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจึงอาจนำไปใช้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้ต้องขังเข้าใหม่หรือกลุ่มผู้ต้องขังใกล้พ้นโทษ หรืออาจนำไปใช้กับผู้ต้องขังทุกคนที่เข้าสู่เรือนจำตั้งแต่แรกจับไปจนพ้นโทษก็ได้

สิ่งสำคัญที่เป็นปัญหาในเรื่องการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังคือ กิจกรรมที่จะมารองรับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ซึ่งมักจะพบว่าเมื่อได้กำหนดหรือวิเคราะห์ผู้ต้องขังคนใดการได้รับการอบรมแก้ไขด้านใดแล้ว ไม่จำเป็นจะต้องหากิจกรรมมารองรับเพื่อการแก้ไขทุกคนหรือทุกกลุ่ม เพราะผู้ต้องขังบางกลุ่มไม่จำเป็นจะต้องได้รับการอบรมแก้ไขหรือการปฏิบัติเป็นกรณีพิเศษ เช่น กลุ่มที่มีแนวโน้มว่าจะไม่กระทำผิดซ้ำ เนื่องจากมีพฤติกรรมที่ไม่ใช่อาชญากรอาชีพ และมีครอบครัวรองรับ กรณีเช่นนี้การดูแลให้อยู่ในเรือนจำอย่างปกติสุขก็เพียงพอแล้ว แต่บางกลุ่มจำเป็นต้องได้รับการอบรมแก้ไขเป็นกรณีพิเศษที่จะทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการกลับเข้าสู่สังคม ดังนั้นกิจกรรมในการรองรับการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังจึงต้องมีการเลือกกลุ่มผู้ต้องขัง

2. การควบคุมมิให้ผู้ต้องขังหลบหนี

การหลบหนีของผู้ต้องขังนั้นนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่องานราชทัณฑ์เป็นอย่างยิ่ง เพราะหากมีการหลบหนีเกิดขึ้นเมื่อใดก็จะก่อให้เกิดผลเสียหายหลายฝ่าย ทั้งในด้านความสงบสุขและสวัสดิภาพของสังคมที่จะได้รับความกระทบกระเทือนจากภัยอันอาจเกิดขึ้นจากการหลบหนีของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ยังเป็นการทำลายรากฐานความยุติธรรมของบ้านเมือง เนื่องจากผู้กระทำผิดมิได้มีการถูกลงโทษครบตามคำพิพากษาของศาล และทางฝ่ายบ้านเมืองจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจับกุมตามตัวผู้ต้องขังที่หลบหนี และที่สำคัญที่สุดก็คือ การหลบหนีของผู้ต้องขังเป็นการทำลายศรัทธาของประชาชนต่องานราชทัณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของฝ่ายราชทัณฑ์ในการควบคุมผู้ต้องขัง

ดังนั้น ทางเรือนจำจึงใช้ “ระบบควบคุม” ในการป้องกันการหลบหนีของผู้ต้องขัง และทำให้กิจกรรมต่างๆ ในเรือนจำดำเนินไปด้วยดี ระบบควบคุมจึงมีขอบเขตที่กว้างขวาง ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ภายในเรือนจำและภายนอกเรือนจำที่เจ้าพนักงานของเรือนจำจะต้องปฏิบัติ นับตั้งแต่เริ่มนำผู้ต้องขังออกนอกเรือนนอนในตอนเช้า การตรวจนับ การจัดหมวดหมู่ผู้ต้องขัง การตรวจค้น

การตรวจตราอยู่เวรยามไปจนกระทั่งนำผู้ต้องขังเข้าเรือนนอนในเวลาตอนเย็น และนำผู้ต้องขังออกในวันใหม่ ดังนั้น การควบคุมผู้ต้องขังจึงนับว่าเป็นงานที่ต้องทำ 24 ชั่วโมง และกระทำติดต่อกันโดยไม่มีวันหยุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการปฏิบัติตามเป้าหมายของงานราชทัณฑ์ในด้านการควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี ระบบควบคุมจึงจัดว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มหรือลดโอกาสในการหลบหนีของผู้ต้องขัง

3. การอบรมแก้ไขผู้ต้องขัง

การอบรมแก้ไขผู้ต้องขังเป็นกิจกรรมที่มุ่งที่จะทำให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กระทำผิดซ้ำอีก โดยการแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพที่เสียไปของผู้ต้องขัง ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคมเมื่อพ้นโทษ และโดยการให้ทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคม เช่น การฝึกอาชีพ การให้การศึกษาและการอบรมทางศีลธรรม เป็นต้น

4. สังคมของผู้ต้องขัง

วัตถุประสงค์ของงานเรือนจำก็คือ การป้องกันสังคมให้ปลอดภัยโดยการควบคุมผู้ต้องขังไว้ตามคำพิพากษาของศาล เพื่อให้การอบรมฟื้นฟูและแก้ไขให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์และเงื่อนไขของสังคมภายนอกได้ ดังนั้น ในการดำเนินการอบรมแก้ไขผู้ต้องขังนั้น เรือนจำต่างๆ ได้จัดให้มีการฝึกวิชาชีพ การจัดการศึกษา การอบรมทางศีลธรรม ตลอดจนการจัดสวัสดิการและบริการทางสังคมสงเคราะห์อีกหลายประการ เพื่อช่วยให้การแก้ไขอบรมให้ผู้ต้องขังกลับเข้าสู่สังคมโดยไม่กระทำความผิดซ้ำอีก อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการแก้ไขอบรมมิได้ขึ้นอยู่กับที่การดำเนินการของฝ่ายเรือนจำเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับฝ่ายผู้ต้องขังด้วยเพราะเรือนจำมีได้ประกอบด้วย การจัดการแบ่งส่วนราชการของทางราชการ หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางฝ่ายเจ้าหน้าที่เท่านั้น แต่ยังมีผู้ต้องขังจำนวนมากเป็นร้อยเป็นพันมาอยู่รวมกันในสถานที่เดียวกัน กินด้วยกัน ทำงานด้วยกัน อาศัยอยู่ในสถานที่เดียวกันเป็นเวลานาน จนก่อให้เกิดระบบความสัมพันธ์ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็น “สังคมย่อย” ของผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นสังคมที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากสังคมภายนอก เพราะสังคมในเรือนจำประกอบไปด้วยวัฒนธรรมและระบบค่านิยมของผู้ต้องขังดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังในเรือนจำ ตลอดจนการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ ทั้งนี้เพราะมีวัฒนธรรมและค่านิยมของผู้ต้องขังในบางลักษณะที่ต่อต้านเจ้าหน้าที่เรือนจำ ในขณะที่การที่ผู้ต้องขังอยู่รวมกันนานๆ ทำให้มีการถ่ายทอดค่านิยมและแบบแผนความประพฤติที่ต่อต้านสังคมและนิสัยอาชญากรให้แก่กัน รวมตลอดถึงการทำให้ผู้ต้องขังเกิดความเคยชินต่อสภาพภายในเรือนจำ ดังนั้น ความพยายามในการอบรมสั่งสอนหรือกิจกรรมในการช่วยเหลือหรือแก้ไขของเรือนจำ จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้ต้องขังไปในทางที่สังคมพึงปรารถนาได้น้อยมาก หากเจ้าหน้าที่ของทางเรือนจำไม่เข้าใจสภาพสังคมของผู้ต้องขัง ตลอดจนวัฒนธรรมและ

ค่านิยมของเขาเหล่านั้นเพราะการดำเนินการในการอบรมแก้ไขและสงเคราะห์ผู้ต้องขังจะไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงและเหมาะสมกับผู้ต้องขังได้ ในทางตรงกันข้าม หากทางฝ่ายเรือนจำมีความเข้าใจถึงลักษณะและผลกระทบของสังคมผู้ต้องขังต่อการปรับตัวและใช้ชีวิตในเรือนจำ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางในการแก้ไขอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขังได้

ในการศึกษาสังคมของผู้ต้องขังนั้น วิธีการที่ดีที่สุดก็คือการศึกษาถึงแบบพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ค่านิยม และแบบแผนความประพฤติของผู้ต้องขังในเรือนจำของแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี

พฤติกรรมของผู้ต้องขังแต่ละแบบแต่ละประเภทเป็นเรื่องที่น่าสนใจและสมควรที่จะมีการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการกำหนดแบบพฤติกรรมของผู้ต้องขังแบบต่างๆ นั้นทำให้สามารถเปรียบเทียบพฤติกรรมประเภทต่างๆ และเข้าใจพฤติกรรมแต่ละประเภทดียิ่งขึ้น ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมหรือแก้ไขอบรมผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับผู้ต้องขังแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

แต่การจะแบ่งผู้ต้องขังออกเป็นกี่ประเภทและประเภทใดบ้างนั้น ก็ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่นำมาใช้ในการแบ่ง เช่น หากนำเกณฑ์ด้านกฎหมายหรือประเภทคดีมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งก็มักจะนิยมแบ่งผู้ต้องขังออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ต้องขังคดีประทุษร้ายต่อร่างกาย และผู้ต้องขังในคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์หรืออาจแบ่งตามสถานภาพทางกฎหมาย เช่น ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี นักโทษเด็ดขาด คนฝากหรือนักโทษพิเศษ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การแบ่งประเภทของผู้ต้องขังโดยอาศัยเกณฑ์ด้านกฎหมายดังกล่าวจะมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของผู้ต้องขัง เพราะวิธีการดังกล่าวไม่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องขังได้ เช่น ผู้ต้องขังคดีลักทรัพย์ อาจจะมาจากผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่เป็นผู้ร้ายโดยสันดาน หรืออาจทำไปเพราะการบีบบังคับทางสังคม นอกจากนี้การแบ่งประเภทโดยอาศัยเกณฑ์ด้านกฎหมายยังจำกัดขอบเขตเฉพาะผู้ต้องขังในคดีที่ตนถูกพิพากษาลงโทษเท่านั้น เช่น ผู้ต้องขังในคดีลักทรัพย์ก็มิได้หมายความว่า จะมีพฤติกรรมในการลักทรัพย์เท่านั้น มีหลายกรณีที่ผู้ต้องขังติดยาเสพติดแล้วจึงไปลักทรัพย์และถูกจับในคดีลักทรัพย์ เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นักทฤษฎีทางจิตวิทยาจึงนิยมที่จะใช้ “แบบพฤติกรรม” มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของผู้ต้องขัง ทั้งนี้ โดยการพิจารณาจากวิถีชีวิต การปฏิบัติตนในเรือนจำ ความสัมพันธ์กับผู้ต้องขังอื่นและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนโลกทัศน์และค่านิยมของผู้ต้องขังแต่ละประเภท

สำหรับผู้ต้องขังในประเทศไทย หากจะยึดเอาแบบพฤติกรรมดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของผู้ต้องขังแล้ว น่าจะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ 11 ประเภท คือ

1. พวกเก๋าคูก
2. พวกขาใหญ่
3. พวกเบาปัญญา
4. พวกเพี้ยน
5. พวกหัวหมอ
6. พวกอิทธิพล
7. พวกเท่ก๊ี้
8. พวกขี้นยา
9. พวกพ่อค้า
10. พวกน้อง
11. พวกเสื่อเดียว

พฤติกรรมของผู้ต้องขัง ที่ผู้วิจัยทำการศึกษานี้เมื่อแบ่งประเภทของผู้ต้องขังแล้ว จะจัดอยู่ในประเภทที่เรียกว่า “พวกน้อง” พวกน้อง คือผู้ต้องขังที่เป็นกะเทยโดยเพศเป็นชายแต่ทำตัวเป็นหญิง และมีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน ในเรือนจำมีกะเทยอยู่ 2 ประเภท คือ พวกที่เป็นกะเทยอยู่ก่อนแล้วกับพวกเด็กหนุ่มหน้าตาดีที่มาพบพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำ แต่ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด พวกนี้จะถูกเรียกว่า “น้อง” พวกนี้จะได้รับการเอาอกเอาใจและได้รับฝากสิ่งของจากผู้ต้องขังอื่นที่มีรสนิยมทางด้านนี้ ในบางครั้งอาจมีเรื่องทะเลาะแย่งชิงกัน คนที่ชนะก็จะเข้าครอบครองและทำการ “เลี้ยงน้อง” ต่อไปจนผู้ต้องขังอื่นเรียกว่า “ติดเหลือง” พวกที่เลี้ยงน้องอาจมาได้จากผู้ต้องขังแทนทุกประเภท เช่น ขาใหญ่ อิทธิพล เก๋าคูก พ่อค้าหรือขี้นยา แต่พวกที่เป็นกะเทยจะมีแบบพฤติกรรมพิเศษแยกมาจากพวกอื่นๆที่สามารถพิจารณาแยกแยะได้อย่างไม่ยากนักโดยอาศัยกริยาท่าทาง พวกน้องอาจจะต้องคดีทั้งในคดียาเสพติด คดีลักทรัพย์ และคดีทำร้ายร่างกายอันเนื่องมาจากเหตุชู้สาว พวกน้องบางคนอาจหารายได้จากการมีพฤติกรรมเช่นนี้ บางคนมีความเป็นอยู่ที่ดีเพราะมีแต่คนเอาใจ ได้รับของกินของใช้มากมายและยังมีคนเอาใจ ดังนั้น ผู้ต้องขังคนใดที่คิดจะเลี้ยงน้องจึงต้องทำงานหนักเพื่อจะต้องการเงินมาเลี้ยงน้องด้วย ในส่วนของเจ้าหน้าที่จะมีทัศนะว่า พวกนี้ไม่เป็นภัยต่อเจ้าหน้าที่และเรือนจำ ยกเว้นจะเป็นต้นเหตุให้มีการทะเลาะกัน พวกนี้จึงรักภักดีต่อเจ้าหน้าที่และไว้ใจได้ ถ้าจะมีข้อเสียก็ตรงที่ไม่ขยันทำงาน ไม่เอาการเอางาน ไม่ชอบทำงานหนัก ชอบลอบไปลอยมานั่นเอง (นันทิ จิตสว่าง 2541:43-112)

สรุป ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่มีลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศนั้น โดยการจัดแบ่งผู้ต้องขังออกเป็นประเภทต่างๆ จะเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจพฤติกรรมของผู้ต้องขังรักร่วมเพศ อันจะ

นำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูให้บุคคลเหล่านี้สามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคม หลังพ้นโทษได้

นอกจากนี้หากมีการพิจารณาถึง โครงสร้างของพฤติกรรมตลอดจนปฏิสัมพันธ์ของผู้ต้องขังในแต่ละประเภทแล้ว ย่อมจะมีผลต่อการขัดเกลาทางสังคมและการเรียนรู้ในเรื่องจำตลอดจนการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและแบบพฤติกรรมของผู้ต้องขัง ความสัมพันธ์ของผู้ต้องขังประเภทต่างๆ จึงเป็นเรื่องที่น่าจะพิจารณาเป็นอย่างยิ่งด้วย

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ดังนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

ผกา สัตยธรรม (2516) ได้ศึกษาถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง พบว่าในพี่น้องด้วยกันนั้น บุคคลรักร่วมเพศจะสนิทกับพี่น้องผู้หญิงมากกว่าพี่น้องผู้ชาย โดยเฉพาะกับพี่ชายมักมีเรื่องขัดแย้งกันอยู่เสมอ มีความเห็นว่าพี่ชายเป็นคนใจร้อน ชอบข่มขู่และไม่ยุติธรรม หรือพวกกรักร่วมเพศชายมักมีพี่น้องทั้งหญิงและชายที่ชอบแสดงอำนาจเหนือตน ทำตัวเด่นกว่าหรือเป็นคู่แข่งอยู่เสมอ หากบุคคลรักร่วมเพศมีพี่น้องเป็นชายทั้งหมด ก็จะรู้สึกที่ตนเองอ่อนแอและถูกบังคับข่มขู่ และหากเป็นผู้ชายคนเดียวในกลุ่มพี่น้องหญิงทั้งหมด ก็อาจเกิดความรู้สึกด้อยความเป็นผู้ชายได้ง่าย อาจมีผลต่อความไม่กล้าที่จะมี สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศได้ อีกทั้งยังได้กล่าวถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จะเรียนรู้ในเพศตรงข้าม บางรายก็พบว่าตัวเองห่างเหินจากเพื่อน คิดว่าตัวเองถูกไล่ออกจากสังคม ขาดกำลังใจไม่สามารถบังคับตัวเองได้ จึงเข้ากลุ่มรักร่วมเพศ มีชีวิตอ้างว้างโดยรู้สึกว่าเป็นความผิดและยอมรับการตัดขาดจากสังคม

ประนอม สโรชมาน (2524) ได้ศึกษาถึงเรื่องสภาพแวดล้อมต่อการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ โดยกล่าวว่าทำให้บุคคลหาทางออกด้วยการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ ซึ่งเมื่อพ้นจากสภาพแวดล้อมนี้แล้วบางคนกลับไปมีความสัมพันธ์ทางเพศตามปกติ แต่บางคนก็เป็นรักร่วมเพศถาวรได้ด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาว่าบางครั้งการสนับสนุนจากเพื่อนสนิทที่เป็นเพศเดียวกันก็ก่อให้เกิดเป็นรักร่วมเพศได้ โดยเฉพาะมีบุคคลเหล่านั้นเรียนรู้การเข้าสังคมไม่เก่ง ทุกวัฒนธรรมจะมีการเรียนรู้ความหมายและความแตกต่างระหว่างมนุษย์ผู้ชายและมนุษย์ผู้หญิง ที่เป็นผู้ชาย

สังคมจะคาดหวังให้มีลักษณะ “ความเป็นชาย” อันได้แก่ บึกบึน เข้มแข็ง ฉลาด อดทน กล้าหาญและเป็นผู้นำ เป็นต้น ที่เป็นผู้หญิงจะถูกคาดหวังให้มี “ความเป็นหญิง” อันได้แก่ ลักษณะที่อ่อนหวาน นุ่มนวล บอบบาง รักสวยรักงาม เรียบร้อย เชื่อฟัง และมีลักษณะของผู้ตามที่ดี เป็นต้น ความเป็นหญิงและความเป็นชายมีความหลากหลายในแต่ละวัฒนธรรม

เยาวนุช อินทรเดโชกุล (2526) ได้ศึกษาถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก เจตคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสมาชิกสหภาพแรงงานไทยคูราโบ 129 คน เป็นชาย 33 คน และเป็นหญิง 96 คน ซึ่งมีการสอบถามถึงเรื่องรักร่วมเพศด้วย ผลการศึกษาปรากฏว่า คนงานส่วนใหญ่ 61.51% เห็นว่ารักร่วมเพศเป็นบุคคลผิดปกติ น่าหัวเราะและบางทีก็น่ารังเกียจ โดยที่คนงานชายเห็นด้วยมากกว่าคนงานหญิง นอกจากนี้มีคนงาน 72.81% ที่เห็นว่าบุคคลรักร่วมเพศเป็นบุคคลที่มีความชอบแปลกไปจากคนอื่นซึ่งน่าเห็นใจ

วันทนีย์ วาสิกะสิน และ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2526) ได้ศึกษาถึงเรื่องปัญหาของพฤติกรรมรักร่วมเพศ โดยกล่าวว่า รักร่วมเพศทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ปัญหาโสเภณีรักร่วมเพศ ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากความหึงหวงของคนกลุ่มนี้ ปัญหาการล่อลวงข่มขืนเด็ก ปัญหายาเสพติด และโรคระบาด การรวมกลุ่มกันและการเปลี่ยนคู่อ้อยๆ เนื่องจากไม่สามารถมีความสัมพันธ์ที่ถาวรกับคู่ของตนนั้น ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

อติรัตน์ วัฒนไพสิน (2527) ได้ศึกษาถึงเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 151 คน และเป็นหญิง 207 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก ปีการศึกษา 2525 นิสิตส่วนใหญ่มีเจตคติเกี่ยวกับการเป็นรักร่วมเพศว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจ และเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล ทั้งยังเห็นว่าไม่เป็นปัญหาสังคมที่รุนแรง

เพ็ญมาศ กำเนิดโทน (2528) ได้ทำการศึกษาถึงการยอมรับของครูที่มีต่อนักเรียนเกย์ในโรงเรียนมัธยมชายล้วน 8 โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯ ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาต่างๆ ชำรงต้นว่านักเรียนเกย์เหล่านี้เป็นบุคคลที่มีความบกพร่อง สามารถแก้ไขได้ถ้าพยายามปรับตัวใหม่ และมีความวิตกกังวลกับผลกระทบเนื่องจากเกย์น้อยกว่าปัญหาโสเภณีเมื่อเปรียบเทียบกัน

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และ สมศรี สุขุมลันท์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมต่างๆต่อการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ โดยได้กล่าวว่าสภาพแวดล้อมด้านอื่นๆ ที่ควร จะให้ความสนใจเป็นอันดับต่อมาก็คือสภาพแวดล้อมทางสังคมซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น สื่อมวลชน

สะท้อนลักษณะของคารายอดนิยมในลักษณะรักร่วมเพศ ทำให้เกิดความชื่นชมในหมู่วัยรุ่นจนนำมาเป็นแบบอย่าง หรืออิทธิพลของแฟชั่นที่ไม่แบ่งแยกชายหญิง (unisex) ซึ่งสะท้อนถึงบุคคลคลั่งไคล้หลงตัวเองและสะท้อนถึงการแต่งกายที่คาดว่าเป็นปัญหารักร่วมเพศในขณะนี้และในอนาคตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นในนักเรียนมัธยมศึกษา

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และ สมศรี สุขุมลันท์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงรักร่วมเพศในวัยเด็ก โดยกล่าวว่า การเกิดความพึงพอใจทางเพศกับคนเพศเดียวกัน ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับรางวัลต่างๆ จากการมีพฤติกรรมทางเพศที่สนองให้เกิดความพึงพอใจในวัยเด็ก กระนั้นก็ยังไม่สามารถสรุปผลได้ว่าปัญหาในการเกิดความพึงพอใจกับบุคคลเพศเดียวกัน เป็นผลจากการมีความสัมพันธ์เชิงรักร่วมเพศในวัยเด็ก เนื่องจากบุคคลรักร่วมเพศที่สมัครใจหลายคนรู้สึกว่าคุณมีความชอบที่จะเป็นมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยที่ไม่เคยมีประสบการณ์แบบรักร่วมเพศมาก่อน

รุ่งกานดา พงศ์ธรรณพานิช (2531) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 108 คน ที่มีต่อรักร่วมเพศชายพบว่านักเรียน 99.5% ไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นรักร่วมเพศชาย 88.9% ไม่มีญาติเป็นรักร่วมเพศชาย ในขณะที่ 11.1% ยอมรับว่ามี 66.8% ตอบว่าไม่มีเพื่อนสนิทหรือเพื่อนร่วมห้องที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศชาย ในขณะที่ 33.2% ยอมรับว่ามี 37% ยอมรับว่าเคยพบเพื่อนร่วมโรงเรียนมีพฤติกรรมรักร่วมเพศชาย 12.5% พบบ้าง และ 50.5% ไม่พบและกว่าครึ่งหนึ่ง (52.9%) คิดว่าตนเคยติดต่อพูดคุยกับรักร่วมเพศชายมาก่อน ตัวเลขเหล่านี้แสดงถึงโอกาสที่นักเรียนจะได้พบกับบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศชายในโรงเรียนที่มีมากพอสมควร

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

โรเมอร์ (Romer,1906 อ้างใน รังรอง งามศิริ:2532) ได้ศึกษาเรื่องเด็กนักเรียนชายในมหาวิทยาลัยจำนวน 600 คน ในประเทศฮอลแลนด์ พบว่ามีประมาณ 2% ที่มีลักษณะของการเป็นรักร่วมเพศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง (exclusive homosexuality) และมี 4% ที่เป็นแบบรักทั้งสองเพศ (bisexual)

กินซี (Kinsey,1948 อ้างใน รังรอง งามศิริ:2532) ได้ศึกษาและให้ความสนใจและความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติทางเพศของมนุษย์ โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่าการเกี่ยวข้องกับทางเพศ (sexual contact) กับคนเพศเดียวกันในระยะก่อนวัยรุ่น และวัยรุ่นเป็นเรื่องที่พบได้บ่อย และคนเราอาจมี

ประสบการณ์และความสัมพันธ์เชิงรักร่วมเพศ โดยบางคนอาจเป็นไม่บ่อยนัก บางคนมีการสับเปลี่ยนให้ความสนใจกับทั้งสองเพศ และบางคนก็มีความสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน ต่อมาก็ได้พบว่ามีชาย 5% และหญิง 2% ยอมรับว่าเคยมีประสบการณ์ดังกล่าว ในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการเป็นรักร่วมเพศ ความพึงพอใจทางเพศมักถูกนำมาศึกษาเพื่อแยกบุคคลออกเป็นกลุ่มตามความพึงพอใจของแต่ละคน มาตรการวัดความพึงพอใจทางเพศที่ได้รับการกล่าวถึงเสมอ

ฟอร์ดและ บีช (Ford & Beach,1952 อ้างใน รักรอง งามศิริ:2532) ได้ศึกษาสังคมต่างๆ 76 สังคม พบว่าในบางสังคมเช่นพวกเคอรากี (Keraki) ในนิวกินี พวกอรันดา (Aranda) ในออสเตรเลียและสิวาน (Siwans) ในแอฟริกา รักร่วมเพศชายเป็นที่พบได้ทั่วไป และไม่ทำให้เสียหายในการสร้างสัมพันธภาพกับต่างเพศ 36% ของสังคมที่เขาทำการศึกษาเน้นการแสดงออกเชิงรักร่วมเพศแม้จะเป็นสิ่งต้องห้าม แต่ก็มีหลักฐานว่ามีการกระทำดังกล่าวซ่อนอยู่ ในขณะที่ 40% ของสังคมเหล่านั้นเห็นว่ารักร่วมเพศเป็นเรื่องปกติและสังคมยอมรับได้

คินซีย์และคณะ (Kinsey,et.al.,1953 อ้างใน สุภาพร ประดับสมุทร:2532) ได้ศึกษาสำรวจพฤติกรรมทางเพศของหญิงชาวอเมริกันจำนวนกว่า 10,000 ราย โดยการสัมภาษณ์ คณะของเขาพบว่าพฤติกรรมทางเพศของคนโดยปกตินั้นไม่แบ่งแยกว่าเป็นรักร่วมเพศ หรือรักต่างเพศอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่มีคนจำนวนมากที่ตกอยู่ระหว่างกลาง คือมีประสบการณ์ พบว่าผู้ชายอเมริกัน 37% ยอมรับว่าตลอดชีวิตตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงวัยชราเคยมีพฤติกรรมรักร่วมเพศจนถึงขั้นบรรลุจุดสุดยอด (orgasm) 10% เคยเป็นรักร่วมเพศโดยเฉพาะอย่างเดียวดูติดต่อกันนานกว่า 3 ปี ระหว่างอายุ 16-55 ปี 4% เป็นรักร่วมเพศตั้งแต่วัยรุ่นจนตลอดชีวิต 13% ยอมรับว่าความรู้สึทางเพศถูกกระตุ้นได้โดยผู้ชายด้วยกัน แม้ว่าในความจริงคนเหล่านี้จะไม่ได้มีพฤติกรรมที่เปิดเผยหลังจากวัยรุ่นมาแล้ว ในผู้หญิงอเมริกันพบพฤติกรรมรักร่วมเพศน้อยกว่าในชาย หญิงโสด 2-6% และหญิงสมรสแล้ว 1% เคยมีพฤติกรรมรักร่วมเพศโดยเฉพาะอย่างเดียวดูติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 1 ปี ในช่วงที่มีอายุระหว่าง 20-35 ปี 28% ยอมรับว่าเคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศ 13% ถึงขั้นบรรลุจุดสุดยอด (orgasm)

ซาเกียร์และโรบินส์ (Saghir&Robins,1973 อ้างใน สุภาพร ประดับสมุทร:2532) ได้ศึกษาชายรักร่วมเพศวัยผู้ใหญ่และพบว่า คนเหล่านี้ส่วนใหญ่จะรายงานถึงพฤติกรรมวัยเด็กของตนที่แตกต่างไปจากเด็กชายตามปกติ โดยที่ 2 ใน 3 (67%) ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายรักร่วมเพศจำนวน 89 ราย มีพฤติกรรมคล้ายเด็กผู้หญิงในขณะที่พฤติกรรมชนิดเดียวกันนี้จะพบได้น้อยในกลุ่มที่เป็นรักต่างเพศ พฤติกรรมคล้ายเด็กหญิงที่ซาเกียร์และโรบินส์พบได้แก่ การชอบอยู่รวมกลุ่มกับเด็กหญิง ชอบทำงานบ้าน และชอบเล่นตุ๊กตาเหมือนเด็กหญิง การถูกล้อเลียนว่าเป็น

กะเทย (sissy) พฤติกรรมเหล่านี้มักเกิดร่วมกันหลายอย่างให้เห็นอย่างเด่นชัดต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยรุ่นตอนต้น ยิ่งไปกว่านั้นพฤติกรรมดังกล่าวก็มักก่อให้เกิดผลเสียทางสังคมต่อเด็กตามมานั้นคือ เด็กมักถูกล้อเลียนทำให้เด็กยิ่งแยกตัวออกจากกลุ่มเด็กชาย ส่วนใหญ่ของผู้ที่เป็นรักร่วมเพศในกลุ่มนี้จะรายงานถึงการไม่มีเพื่อนผู้ชายและชอบเล่นกับเพื่อนผู้หญิง และมักหลีกเลี่ยงที่จะเล่นเกมส้วม โผนรุนแรงเหมือนเด็กชายคนอื่น นอกจากนี้แล้วยังพบว่ามักมีประวัติการแต่งกายอย่างเพศตรงข้าม เช่น ใส่เสื้อผ้าของเด็กหญิง โดยมีแรงจูงใจที่อยากกระทำพฤติกรรมดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามการศึกษาของซาเกียร์และโรบินส์ยังพบว่า ในจำนวนชายรักร่วมเพศทั้งหมดมี 33% ที่ปฏิเสธถึงการมีพฤติกรรมของเพศตรงข้ามในวัยเด็ก คนกลุ่มนี้ยังคงรายงานถึงวัยเด็กที่เหมือนกับเด็กชายทั่วไป นอกจากนี้ ซาเกียร์และโรบินส์ (Saghir & Robins, 1973) ศึกษาในเรื่องของชีวิตการแต่งงานของบิดามารดาก็มีความสัมพันธ์ไม่ราบรื่น มีการทะเลาะกันบ่อยครั้งทั้งด้วยวาจาและกำลังกาย การทะเลาะกันที่รุนแรงและบ่อยครั้งนั้นมากพอจะรบกวนทางอารมณ์และความเป็นสุขของครอบครัวก่อให้เกิดความไม่พอใจและตึงเครียดต่อบุตร

โซเรนเซน (Soensen,1973 อ้างใน รังรอง งามศิริ:2532) ได้ศึกษาวัยรุ่นอายุ 13-19 ปี พบว่าเด็กชาย 11% เด็กหญิง 6% รายงานว่าเคยมีประสบการณ์ทางเพศมาอย่างน้อย 1 ครั้ง 17% ของเพศชายที่มีอายุ 16-19 ปี รายงานว่ามีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

มีด (Mead,1974 อ้างใน รังรอง งามศิริ:2532) พบว่ามีลักษณะของผู้หญิงเช่น การยอมจำนน การเป็นฝ่ายรับ และพึงพอใจในการเลี้ยงดูเด็ก เป็นลักษณะที่มีอยู่ในตัวผู้ชายเผ่าหนึ่งได้เช่นกัน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าความแตกต่างของพฤติกรรมเหล่านั้นสืบเนื่องมาจากเพศ

โรเซนท์ (Rosen,1974 อ้างใน สุภาพร ประดับสมุทร:2532) ได้รวบรวมการศึกษาของมาร์เมอร์และวิลเบอร์ในปี 1965 และเสนอว่าบิดาของกลุ่มรักร่วมเพศหญิงก็มีลักษณะอ่อนแอ สมยอม เช่นเดียวกับบิดารักร่วมเพศชาย และมีลักษณะของความห่างเหิน เย็นชา ส่วนการศึกษาของโรเซน (Rosen, 1974) กลับพบลักษณะที่ตรงข้ามกันคือ พบว่าบิดาของกลุ่มรักร่วมเพศชายมีลักษณะอบอุ่น ใจดี นอกจากนี้ในการศึกษาของคนอื่นก็พบลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป เช่น ลักษณะของความมีเสน่ห์และช่วยวน ซึ่งพบทั้งในบิดาของรักร่วมเพศและรักร่วมเพศหญิง (พัทยา ไยสุ่น, 2527: 14 อ้างอิงจาก Wahl, 1976)

โรเซ็น (Rosen,1974 อ้างใน สุภาพร ประดับสมุทร:2532) ได้ศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดากับรักร่วมเพศหญิงจะเป็นไปในทางบวกคือ เด็กหญิงจะสนิทสนมคุ้นเคยกับบิดามากกว่ามารดา (Saghir & Robins 1973: 301; Rosen 1974: 12 อ้างอิงจาก Kaye 1971) และมักจะมิ

กิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบิดา ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับบิดา และไม่ค่อยเข้าไปเกี่ยวข้องกับมารดา โดยมีรักร่วมเพศถึง 77% รายงานว่าตนเลียนแบบบิดา ในขณะที่มีเพียง 15% ของกลุ่มหญิงรักร่วมเพศเท่านั้นที่รายงานว่าตนเลียนแบบบิดา (Saghir & Robins 1973: 301) ซึ่งเป็นลักษณะที่ไม่พบในความสัมพันธ์ระหว่างรักร่วมเพศชายกับบิดา

ริชาร์ด และ ฮาร์ท (Richardson & Hart,1981 อ้างใน ขวัญย์ จันทน์น้อย:2533) กล่าวว่า ผู้มีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นชายจะมีบทบาทและพฤติกรรมแบบผู้ชาย เช่น แข็งแรง มีความพึงพอใจในเพศหญิง ผู้ใหญ่ก็จะแสดงบทบาทและพฤติกรรมแบบผู้หญิง เช่น ชอบความสวยงาม นุ่มนวล สนใจเพศตรงข้าม แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนบางคน คือ เอกลักษณ์ทางเพศที่เขาเป็นเจ้าของอาจไม่สอดคล้องกับบทบาทและพฤติกรรมทางเพศที่เขาปฏิบัติ เช่นผู้มีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นชาย แต่แสดงบทบาทและพฤติกรรมทางเพศตรงข้ามที่เราเรียกกันว่าชายรักร่วมเพศ หรือเกย์ นอกจากนี้การแบ่งแยกในบทบาททางเพศของผู้ชายและผู้หญิงอย่างเด็ดขาดในสังคม ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตัวผู้ชายบางคนก็กลัวการคบหาผู้หญิง ไม่เคยนัดผู้หญิง กลัวไม่มีความดึงดูดใจแก่เพศตรงข้ามด้วยลักษณะความเป็นชายของคนไม่เพียงพอ ดังนั้นการคบหาเพื่อนเพศเดียวกันจึงน่ากลัวน้อยกว่า ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเป็นรักร่วมเพศได้

แคปแลนและแซดดอก (Kaplan&Sadock,1981 อ้างใน ขวัญย์ จันทน์น้อย:2533) กล่าวถึงเรื่องนี้ว่ารักร่วมเพศบางรายโดยเฉพาะผู้ชายจะเริ่มเกิดความพึงพอใจในคนเพศเดียวกันในระยะก่อนวัยรุ่น และชายที่เป็นรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะย้อนรำลึกถึงการเริ่มมีความรู้สึกรักใคร่หรือพึงพอใจทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันในระหว่างวัยรุ่นตอนต้น ส่วนผู้หญิงจะมีอายุแรกเริ่มของการมีความรู้สึกทางเพศเดียวกันอยู่ในช่วงก่อนวัยรุ่น แต่อย่างไรก็ตามการตระหนักอย่างชัดเจนถึงความพอใจที่มีต่อเพศเดียวกันมักจะเกิดในระหว่างวัยรุ่นตอนกลางถึงตอนปลาย หรืออาจเลยไปถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

ไฮด์ (Hyde,1982 อ้างใน ขวัญย์ จันทน์น้อย:2533) ได้รวบรวมการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของพันธุกรรมไว้ว่าส่วนใหญ่มักเป็นการศึกษาที่ทำให้ฝาแฝด และการศึกษาทางโครโมโซม (chromosome) กล่าวคือ ในปี ค.ศ.1952 คอลแมน (Kallmann) ได้ศึกษาฝาแฝดที่เป็นรักร่วมเพศจำนวน 85 คู่ พบว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่สองใบ (dizygote twins) 45 คู่ อาจไม่เป็นรักร่วมเพศทั้ง 2 คน ในขณะที่คู่แฝดจากไข่ใบเดียว (monozygote twins) จำนวน 401 คู่ จะเป็นรักร่วมเพศทั้งคู่ การศึกษานี้เท่ากับเป็นการสนับสนุนความเกี่ยวข้องของพันธุกรรม แต่ก็มีการศึกษาที่พบผลตรงกันข้ามคือ ในปี ค.ศ.1965

เบลล์และเวินเบิร์ก (Bell & Weinberg อ้างใน ขวัญย์ จันทน์น้อย:2533) กล่าวว่า การเปิดเผยตัวเองของพวกเราร่วมเพศนั้นมีผลทำให้เกิดการรวมตัวกันของบุคคลกลุ่มนี้มากขึ้นตามสถานเจริญมณั และบาร์เกย์มากขึ้นกว่าเดิม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์และมีการหาคู่ที่ถูกต้องมาสนองความต้องการทางเพศของตน

โมเสสและฮอว์กินส์ (Moses & Hawkins, 1982 อ้างใน สุวัฒน์ ศรีพินผล:2534) ได้ให้องค์ประกอบของการพิจารณาในเรื่องของความพึงพอใจทางเพศไว้ 4 องค์ประกอบ คือ ความรู้สึกดีใจทางเพศ กิจกรรมทางเพศ จินตนาการทางเพศ อารมณ์ที่ประสงค์เท่านั้น โดยเน้นให้ความสำคัญกับแต่ละองค์ประกอบในลักษณะที่เคยเป็นมาในอดีตและลักษณะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากความพึงพอใจทางเพศมีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปได้ตามเวลาและช่วงอายุของแต่ละบุคคล องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้อาจเป็นไปทางเดียวกันหรืออาจมีองค์ประกอบที่ขัดกันก็ได้ บุคคลรักร่วมเพศบางรายอาจมีความรู้สึกดีใจดีใจ มีอารมณ์ และมีจินตนาการเชิงรักร่วมเพศแต่ไม่เคยมีกิจกรรมทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากความกลัวกฎเกณฑ์ทางสังคม หรือบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศแต่เพียงอย่างเดียว อาจเคยมีจินตนาการถึงเพศเดียวกันบ้างในขณะสำเร็จความใคร่ ซึ่งอาจทำให้บุคคลเกิดปัญหาหงุดหงิดถึงความพอใจทางเพศของตน แต่พบว่าโดยส่วนใหญ่ของบุคคลรักร่วมเพศทั้งหญิงและชาย องค์ประกอบต่างๆ มักเป็นไปในทางเดียวกัน นอกจากองค์ประกอบทั้ง 4 แล้ว โมเสสและฮอว์กินส์ก็ยังให้ความสำคัญกับอัตมโนทัศน์ของบุคคล (self-concept) อีกด้วย โดยพิจารณาประกอบไปกับความพึงพอใจทางเพศของบุคคล แม้ว่าในองค์ประกอบของความพึงพอใจเชิงรักร่วมเพศ บุคคลอาจรับว่ามีเพียงหนึ่งหรือสององค์ประกอบ ที่สอดคล้องกับการมีความพึงพอใจเชิงรักร่วมเพศ แต่บุคคลมีการมองตนเองว่าเป็นรักร่วมเพศ ดังนั้นการตัดสินใจความพึงพอใจทางเพศก็จะถือการมองตนเองของบุคคลนั้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ถ้าพิจารณาแล้วอัตมโนทัศน์ในที่นี้ของโมเสสและฮอว์กินส์นี้สอดคล้องกับองค์ประกอบทางการมองตนเองของไกลน์ โดยสรุปว่า คือความพึงพอใจทางเพศของบุคคลนั้นได้รับความสนใจในฐานะที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงเพศอีกบุคคลหนึ่งว่าเพศใดที่จะสามารถกระตุ้นอารมณ์และความรู้สึกทางเพศของบุคคลได้ และการทำความเข้าใจในแต่ละองค์ประกอบจะทำให้เข้าใจถึงความพึงพอใจทางเพศของบุคคล

วิทแอมและเซนท์ (Whitam & Zent, 1984 อ้างใน สุวัฒน์ ศรีพินผล:2534) ศึกษาชายที่เป็นรักร่วมเพศและรักต่างเพศข้ามวัฒนธรรมใน 4 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา กัวเตมาลา บราซิลและฟิลิปปินส์ โดยใช้การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังทางสังคมใกล้เคียงกันพบว่า พฤติกรรมของเพศตรงข้ามในวัยเด็กนี้เกิดขึ้นกับบุคคลรักร่วมเพศที่อยู่ในทุกวัฒนธรรม โดยชายรักร่วมเพศจะรำลึกถึงการมีความสนใจในของเล่นที่เป็นของเด็กหญิงและแวดล้อมอยู่กับผู้หญิงที่เป็น

เพศหญิงมากกว่าชายรักร่วมเพศ ข้อมูลจากการศึกษาข้ามวัฒนธรรมนั้นนอกจากจะเป็นการยืนยันว่าการมีพฤติกรรมของเพศตรงข้ามนั้นจะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเชิงรักร่วมเพศแล้วก็ยังแสดงว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางวัฒนธรรม และรูปแบบเฉพาะของพฤติกรรมก็พบได้คล้ายๆ กัน แม้จะเป็นสังคมที่แตกต่างกัน นั่นคือพฤติกรรมของเพศตรงข้าม เมื่อเกิดขึ้นแล้วควรจะได้รับพิจารณาว่ามีความสำคัญและหากพิจารณาถึงบุคคลรักร่วมเพศ ในฐานะที่เป็นกลุ่มแล้วก็พบว่าบุคคลที่จะกลายเป็นรักร่วมเพศจะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวนี้ อย่างมีนัยสำคัญ

กรีน (Green,1985 อ้างใน สุวัฒน์ ศรีพินผล:2534) ทบทวนการศึกษาของคนอื่นๆ ที่ทำการศึกษาแบบย้อนหลัง เช่นกัน โดยกล่าวถึงเบลล์และคณะ (Bell, et.al., 1981) ซึ่งศึกษากลุ่มชายรักร่วมเพศที่มีจำนวนมากกว่ากลุ่มตัวอย่างของชาเคียร์และโรบินส์ โดยมีจำนวนทั้งหมด 575 ราย และกลุ่มควบคุมเป็นชายรักต่างเพศจำนวน 284 ราย พบว่าลักษณะที่มีสหสัมพันธ์สูงที่สุดกับการเป็นรักร่วมเพศในวัยรุ่นผู้ใหญ่ก็คือลักษณะที่เขาเรียกว่า “การมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามเพศ” (gender nonconformity behavior) ซึ่งแสดงออกโดยลักษณะของการมีความชอบในกิจกรรมของเด็กหญิงมากกว่าของเด็กชายและลักษณะการแต่งกายของเพศตรงข้าม (cross dressing) ในเรื่องพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามเพศนี้

รีมาเฟดี (Remafedi,1985 อ้างใน สุวัฒน์ ศรีพินผล:2534) ได้ศึกษาถึงปัญหาการเจ็บป่วยในพวกรักร่วมเพศว่าบุคคลกลุ่มนี้มีความเสี่ยงสูงในการเจ็บปวดจากการบาดเจ็บจากการมีเพศสัมพันธ์ และการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น กามโรคและโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องหรือโรคเอดส์ โดยเฉพาะโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องนี้กำลังเป็นที่หวัดวิตกกันมาก เนื่องจากโรคนี้เป็นโรคร้ายแรงที่ยังไม่มีทางรักษาได้ จึงอาจทำให้สังคมมองบุคคลรักร่วมเพศในทางที่ไม่ดีอีก ซึ่งมีผู้ประเมินจากคนทั่วไปมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติทางลบต่อพวกรักร่วมเพศมากขึ้น เช่น ในสหรัฐอเมริกาที่พบว่า ผลจากการระบาดของโรคเอดส์ ทำให้บุคคลรักร่วมเพศถูกทำร้ายร่างกายมากขึ้น

ชอดโดว์ (Chodorow,1990 อ้างใน สุวัฒน์ ศรีพินผล:2534) นักจิตวิทยาและนักสิทธิสตรีเห็นว่ากรอบมโนทัศน์ในครอบครัวเป็นกลไกสำคัญที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย โดยทำหน้าที่ของการผลิตซ้ำ “ความเป็นแม่” ที่ทำให้ “ความเป็นแม่” ดำรงและฝังรากลึกในสังคมอย่างยากที่จะถ่วงถอน เพราะแม่จะเลี้ยงดูลูกสาวให้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้หญิงเหมือนกับตน ในขณะที่จะเลี้ยงดูลูกชายให้มีลักษณะของความเป็นชาย จากความแตกต่างในการเลี้ยงดูได้นำไปสู่การแบ่งงานที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ชาย เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตซ้ำของ “ความเป็นแม่” ชอดโดว์เสนอว่าผู้ชายควรมีบทบาทในการดูแลลูกเพิ่ม

มากขึ้น การทำหน้าที่ดูแลร่วมกันระหว่างพ่อกับแม่ จะทำให้เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีความผสมกลมเกลียวระหว่างพ่อแม่มากขึ้นและที่สำคัญก็คือจะเป็นก้าวแรกที่จะนำผู้หญิงไปสู่เสรีภาพและความเสมอภาคเพิ่มมากขึ้น

3. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

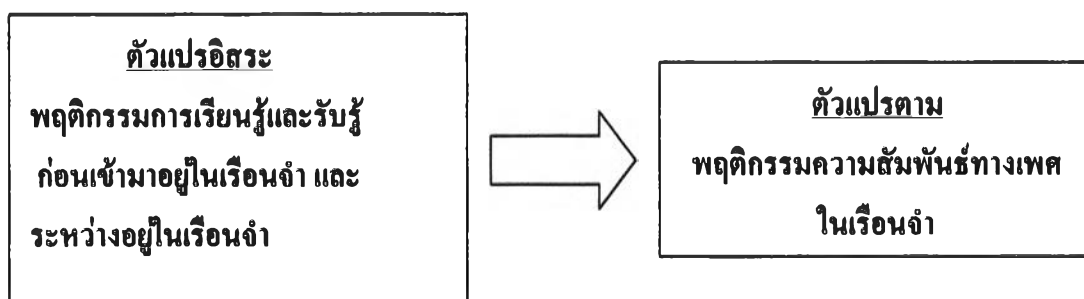
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ โดยกำหนดความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ

พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ และระหว่างอยู่ในเรือนจำ

ตัวแปรตาม คือ

พฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศในเรือนจำ

4. สมมติฐานในการวิจัย

พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ และระหว่างอยู่ในเรือนจำ จะมีผลต่อการมีพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศในเรือนจำ

5. คำอธิบายสมมติฐาน

พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ และระหว่างอยู่ในเรือนจำ จะมีผลต่อการมีพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศในเรือนจำ

ความหมาย

พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ และระหว่างอยู่ในเรือนจำ ได้แก่ ประวัติภูมิหลังส่วนตัว กระบวนการขัดเกลาทางสังคม การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ อิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ องค์ประกอบของการขัดเกลาในสังคมเรือนจำ การพัฒนาเอกลักษณ์ของผู้ต้องขังรักร่วมเพศในเรือนจำ และการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ จะมีผลต่อการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนผู้ต้องขังในเรือนจำ

เหตุผล

ประสบการณ์ในด้านพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ และระหว่างอยู่ในเรือนจำนั้น จะมีผลต่อการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนผู้ต้องขัง เพราะว่าการมีประสบการณ์การเรียนรู้และรับรู้ในแบบรักร่วมเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ เช่น กระบวนการขัดเกลาทางสังคม การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ อิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศนั้น เมื่อมาอยู่ในเรือนจำพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศก็จะติดตัวมาด้วย ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ระหว่างอยู่ในเรือนจำนั้น เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ จะมีการเรียนรู้และรับรู้การใช้ชีวิตให้สอดคล้องกับระเบียบแบบแผนของสังคมในเรือนจำ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมในเรือนจำ กฎระเบียบในเรือนจำ การที่ต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนผู้ต้องขังชาย สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลให้ผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนผู้ต้องขังในเรือนจำ พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในเรือนจำ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่มีท่าทางการแสดงออกคล้ายผู้หญิง หรือแม้กระทั่งพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนผู้ต้องขัง

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนสมมติฐานนี้ สมมติฐานนี้สอดคล้องกับ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม

เรื่อง ตัวแทนของการขัดเกลาทางสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2538 : 59) ในการขัดเกลาทางสังคม ตัวแทน (Agent) ที่สำคัญของสังคมที่ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ คือ ครอบครัว (The Family) ครอบครัวจัดเป็นตัวแทนในการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญที่สุด เพราะมีความใกล้ชิดและอยู่ร่วมกันเป็นเวลานานประกอบด้วยหน้าที่ในการเลี้ยงดู จึงสามารถสร้างบุคลิกภาพรวมทั้งอารมณ์และจิตใจของเด็กได้ดี นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นแหล่งอบรมสั่งสอนถ่ายทอดวัฒนธรรม ค่านิยมทัศนคติ และทักษะในการดำเนินชีวิต เพื่อปรุงแต่งให้กลายเป็นบุคคลที่สามารถเข้าร่วมสังคม มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก ช่วงระยะแรกเกิดจนถึง 3 ปี มีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกภาพ โครงสร้างทางอารมณ์ และจิตใจของเด็กมาก เช่น เด็กที่เติบโตในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าขาดความใกล้ชิด ขาดความอบอุ่น มักจะมีบุคลิกเฉยเมยห่างจากกลุ่ม มีความรุนแรงต่อตนเองและคนอื่น และค่อนข้างก้าวร้าว (พิศวง ธรรมพันทา, 2523 : 135-136)

เรื่อง องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคม (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2532 : 205-207) โดยองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมในการขัดเกลา ซึ่งประกอบด้วยทั้งสิ่งมีชีวิตรวมทั้งตัวผู้ให้การขัดเกลา ผู้รับการขัดเกลา และผู้อื่น และสิ่งไม่มีชีวิต เช่น เหตุการณ์ สภาพการณ์ต่างๆ รวมถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย เกี่ยวกับตัวผู้รับการขัดเกลานั้น สิ่งที่ได้เรียนรู้ในช่วงแรกของชีวิตจะทำหน้าที่เสมือนเป็นเครื่องกรองสิ่งที่จะรับเข้ามาในกระบวนการเรียนรู้ในภายหลัง และยังได้กล่าวถึงตัวนำ (Agents) ในการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญมีดังนี้

1. กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนเล่น เพื่อนร่วมงาน ซึ่งกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะให้การขัดเกลาทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ หากแต่มีอิทธิพลอย่างมาก จนสามารถก่อรูปเป็นบุคลิกภาพและความเป็นตัวตน (Self) ของคนในสังคมได้ ส่วนบุคลิกภาพที่พัฒนาภายหลังเป็นเพียงการดัดแปลงเพิ่มเติม หรือเสริมจากเดิมที่ได้จากกลุ่มปฐมภูมิมาแล้วทั้งสิ้น

2. โรงเรียน ถือว่าเป็นหน่วยที่ให้การขัดเกลาอย่างเป็นทางการ และให้ความรู้ทางด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบ อีกทั้งมีขั้นตอนของการฝึกหัดให้แสดงความคิดเห็น และแสดงบทบาทตามความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดให้ไว้ก่อนแล้ว

3. สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อทางหนังสือชนิดต่างๆ เป็นต้น จะมีบทบาทในการให้การขัดเกลาทางสังคมอย่างมาก ในสภาพสังคมสมัยใหม่ เพราะเป็นสิ่งที่มีความอยู่อย่างแพร่หลาย หากแต่การขัดเกลาผ่านตัวน่านี้ มักไม่มีการกระทำระหว่างกัน ระหว่างผู้ให้และผู้รับการขัดเกลา แม้จะถือไม่ได้ว่าหน่วยนี้มีประสิทธิภาพในการขัดเกลา แต่ต้องยอมรับว่าเป็นตัวนำที่มีอิทธิพลมากด้วยเหตุมีการนำเสนอได้รวดเร็วและกว้างขวาง

ส่วนกระบวนการขัดเกลาทางสังคมนั้น เป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้และฝึกฝนการเป็นสมาชิกของสังคมและการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้และประสบการณ์ทางสังคม เช่น ความรู้เกี่ยวกับระบบค่านิยม อุดมการณ์ ความเชื่อ และบรรทัดฐานทางสังคม เพื่อนำไปยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตและปฏิบัติต่อคนอื่นในทางสังคม อีกทั้งถ่ายทอดและฝึกฝนให้กับผู้รับการขัดเกลา โดยเน้นถึงการเรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม

2. การกระทำระหว่างกันในสังคม (Social Interaction) การกระทำระหว่างกันนั้น เป็นการที่ผู้ให้การขัดเกลาและผู้รับการขัดเกลา มีการติดต่อสัมพันธ์กันก่อนเพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ในด้านสังคมและนำไปสู่การพัฒนาทางอารมณ์และจิตใจ ทำให้มีการเรียนรู้แบบแผนของสังคมจนเป็นสมาชิกได้ โดยในบรรดาผู้ให้การขัดเกลา กลุ่มปฐมภูมิ อันมีครอบครัว และกลุ่มเพื่อนเป็นแหล่งที่มีการติดต่อตัวต่อตัวและมีอิทธิพลมาก สามารถจูงใจบุคคลได้ดีกว่าตัวแทนในการขัดเกลาอย่างอื่น

3. ภาษา (Language) ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ในทางสังคม อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สื่อให้คนในสังคมรับรู้และเข้าใจ แนวคิดที่สลับซับซ้อน และทำให้สามารถแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมของคนกับผู้อื่นได้

4. ความรักและความชอบพอ (Affection) ความรักและความชอบพอถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งปัจจัยนี้เองที่ทำให้การขัดเกลาในกลุ่มปฐมภูมิมิมีการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้การขัดเกลากับผู้รับการขัดเกลาเป็นแบบตัวต่อตัว และมีผลต่อการขัดเกลามากกว่าหน่วยนำในการขัดเกลาอย่างอื่น

2. แนวความคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศและการเบี่ยงเบนทางเพศ

เรื่อง พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะรักร่วมเพศ (สุชีลา จงสิริรัตนกุล, 2533) กล่าวว่า การเบี่ยงเบน หมายถึงการละเมิดบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดขึ้น ลักษณะบรรทัดฐานเป็นแนวทางให้สมาชิกในสังคมยึดถือปฏิบัติ อาจแสดงออกมาในรูปแบบของกฎ ระเบียบ แบบแผนหรือพฤติกรรมที่บุคคลต้องปฏิบัติตาม ฉะนั้นพฤติกรรมทางเพศที่บุคคลต้องปฏิบัติตามสังคมคือ ชายหรือหญิงมีความผูกพันรักใคร่กับเพศตรงข้าม แต่ถ้ามีการผูกพันรักใคร่ในเพศเดียวกัน จึงเรียกว่าเป็น “พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ”

เรื่อง สาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบลักษณะรักร่วมเพศ (ורתัย ชื่นมณูญย์, 2518 : 164-170 และ วัลลภ ปิยะมโนธรรม , 2529) ซึ่งสาเหตุใหญ่ที่กระตุ้นความรู้สึกร่วมเพศขึ้นมาได้นั้น แบ่งออกเป็น 3 แหล่งใหญ่ด้วยกัน คือ เริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของบ้าน ต่อมาจึงจะเพิ่มมากขึ้นจากสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และสุดท้ายคืออิทธิพลทางสังคมที่มีอยู่

3. แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ

ในเรื่อง อิทธิพลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศ ประเด็นที่พอจะทราบถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศมีอยู่ 5 ประเด็น คือ อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และอิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม ดังต่อไปนี้

3.1 อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา

บุคคลรักร่วมเพศบางคนมีภาวะการเป็นรักร่วมเพศมาตั้งแต่เกิดและสภาพการเป็นรักร่วมเพศของบุคคลกลุ่มนี้เป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้นทำให้คาดได้ว่าความผิดปกติของฮอร์โมนอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเป็นรักร่วมเพศ เนื่องจากสัดส่วนที่ผิดปกติระหว่างฮอร์โมนเพศชาย (androgen) และฮอร์โมนเพศหญิง (estrogen) อย่างไรก็ตามผลการวิจัยที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ไม่สู้จะมีหลักฐานที่บ่งว่ารักร่วมเพศเกิดขึ้นจากตัวการที่ถาวรทางกรรมพันธุ์ เพราะปรากฏว่าบางรายที่เกิดมีการขาดสมดุลของฮอร์โมน บุคคลนั้นก็มิได้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และคนที่ไม่ใช่รักร่วมเพศบางรายอาจจะมีสภาพฮอร์โมนที่มีได้คล้ายกันก็มี ดังนั้นคนอาจจะเปลี่ยนจากรักต่างเพศมาเป็นรักร่วมเพศหรือจากรักร่วมเพศมาเป็นรักต่างเพศ ไม่เกี่ยวข้องกันกับสภาพสมดุลของฮอร์โมน ดังนั้นการปฏิบัติรักษาของแพทย์ด้วยฮอร์โมนเพศจะเปลี่ยนของฮอร์โมนก็ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของบุคคลได้ (ประนอม สโรชมาน 2524:166)

3.2 อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา

ความคิดนี้เกิดจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic theories) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้ให้ทัศนะว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นผลของการกดอัย (repression) หรือการตรึงแน่น (fixation) ของพัฒนาการทางจิตใจและเพศหลังจากที่มีความคิดข้อยใจเป็นเวลานาน ด้วยการลอกเลียนแบบสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่สมหวัง (frustrating object) กล่าวคือ ในช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทางเพศ ส่วนมากจะอยู่ในช่วง 4 ขวบ เด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงจะรักพ่อ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายอิจฉาพ่อหรือแม่ที่มีเพศเดียวกับตน และเมื่อเด็กผ่านพัฒนาการช่วงนี้ไปได้ขณะที่ยังมีพฤติกรรมของพ่อแม่ติดฝังตรึงอยู่จึงทำให้เด็กเกิดความสับสนทางเพศ

3.3 อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ที่ทำให้เด็กมีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศ มีดังนี้

3.3.1 ความไม่สมดุลในครอบครัว ในวัย 2-4 ขวบ ตามหลักทางจิตวิทยาถือว่าเด็กจะเกิดปมความรู้สึกลงทางเพศ (Oedipus complex) โดยเด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงจะรักพ่อ อาจจะแสดงออกมาเป็นแบบหวงแหนพ่อหรือแม่ ลักษณะเช่นนี้จะเป็นอยู่ชั่วคราวแล้วเด็กจะค่อยๆ เริ่มรู้ว่าไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่ถ้าครอบครัวไม่เป็นปกติ เช่น พ่ออ่อนแอ แม่แข็งแกร่งกว่า หรือพ่อเข้มแข็ง แม่อ่อนแอ หรือกรณีที่ครอบครัวแตกแยก ขาดพ่อหรือแม่ ทำให้เด็กไม่มีแบบอย่างของบทบาทในฐานะที่เป็นเพศหญิงหรือชายที่แท้จริง การที่มีลักษณะบุคลิกภาพของตนเองเป็นคนอ่อนแอก็จะกลายเป็นรักร่วมเพศขึ้นได้

3.3.2 อคติของคนในครอบครัวที่มีต่อเพศของเด็ก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้หญิงมาก บางครอบครัวต้องการได้ลูกผู้ชายมาก แต่ต้องผิดหวังไม่ได้ตามที่ต้องการ ทำให้พยายามสนองความต้องการนี้โดยการแต่งตัวลูกชายให้เหมือนผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายคนนั้นเป็นคนหน้าตาดี อาจยิ่งแต่งให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้น พยายามใช้วิธีอบรมหรือดูแลไปในแนวทางสำหรับเพศหญิงตามที่ตนต้องการ เด็กชายอาจรู้สึกภูมิใจบทบาทความเป็นผู้หญิงมากกว่าความเป็นผู้ชาย

3.3.3 บุคลิกภาพของบิดา บิดามักเป็นคนมีนิสัยแข็งแรงแรง เผด็จการ หรือเด่นเกินไปจนเด็กชายไม่สามารถเลียนแบบตามได้ หรือในทางตรงกันข้ามเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอไม่มีบทบาทเด่น เงียบเฉยจนเด็กเกิดความรู้สึกละอายใจไม่ยอมเลียนแบบเช่นกัน

3.3.4 การรักลูกแบบลำเอียง เช่น รักและตามใจลูกสาวมากกว่า จึงอาจทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉา หลงคิดว่าถ้าตนเป็นผู้หญิง บิดามารดาคงจะรัก จึงประพฤติแต่งตนเป็นผู้หญิงเพื่อ

เรียกร้องความสนใจ หรือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการต่อต้านบิดามารดาในสังคมปัจจุบันเพื่อให้บิดามารดาเคียดแค้นสมกับที่ตนถูกกระทำ

3.3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร มารดามักรักใกล้ชิดลูกชายเกินไปจะพาไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอ สนใจเอาใจใส่จนทำให้เกิดเจตคติ ค่านิยม ความคิด ความรู้สึกและลักษณะท่าทางของความเป็นผู้หญิงซึมซับเข้าไปในบุคลิกภาพของเด็กชาย จะมีเอกลักษณ์ทางจิตใจคล้ายผู้หญิงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าครอบครัวนั้นมีทั้ง ย่า ยาย อา หรือคนเลี้ยงคนรับใช้ที่เป็นผู้หญิงอยู่ร่วมกันมากขึ้น

3.3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ใกล้ชิดกัน อาจเป็นเพราะบิดาค่อยมีเวลาอยู่กับบ้าน หรือมักคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้นเป็นหน้าที่ของมารดา จึงปลีกตัวออกห่างหรืออาจเพราะตายจากไป ในอีกทางหนึ่งก็อาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ คุร้าย โมโหง่ายจนเด็กมองภาพพจน์ของบิดาค่อนข้างน่ากลัวจึงไม่อาจเลียนแบบได้เช่นกัน

3.3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง ในการพัฒนาเอกลักษณ์ด้านหนึ่งนั่นก็คือ การไม่อยากเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าพี่เป็นสนใจแต่เรียน ไม่มีเพื่อน น้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงกันข้ามคือ ไม่สนใจเรียน แต่มีเพื่อนมาก เช่นเดียวกันถ้าพี่สาวชอบทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชายหรือพี่ชายทำตัวแข็งแรงแรงเกินไป เด็กชายซึ่งเป็นน้องก็อาจทำตัวให้มีนิสัยเหมือนผู้หญิงเพราะไม่ต้องการเหมือนพี่

3.3.8 การที่ครอบครัวเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีมากเกินไป ให้คับแต่เฉพาะเพื่อนเพศเดียวกัน ทำให้เกิดการรักร่วมเพศขึ้นได้ โดยเริ่มจากการลองแล้วได้รับความสุขทางเพศ ทำให้ต้องการกระทำบ่อยๆ ซ้ำซาก จนในที่สุดกลายเป็นนิสัย

3.4 อธิพละสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นคนรักร่วมเพศมากขึ้นมีดังนี้

3.4.1 การขาดแบบอย่างของบุคลิกภาพผู้ชายในโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมส่วนใหญ่แล้วครูมักจะเป็นผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจรักเอาใจใส่ต่อเด็กค่อนข้างดี เด็กผู้ชายที่หาแบบอย่างความเป็นผู้ชายจากบิดาท่างบ้านไม่ได้อยู่แล้ว เมื่อมาโรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นผู้ชายจากครูอีก จึงจำแบบอย่างบุคลิกภาพของความเป็นหญิงมากขึ้นไปอีกในช่วงเด็กนี้ ฉะนั้น

โรงเรียนอนุบาลและประถมศึกษาควรมีครูผู้ชายอย่างน้อย 25% เพื่อให้เด็กได้เลียนแบบได้อย่างถูกต้อง (วัลลภ, 2530: 13)

3.4.2 เกิดจากเพื่อนหรือครูล้อเลียน อาจเป็นเพราะเด็กชายคนนั้นมีหน้าตาดีหรือท่าทางอ่อนแอ จึงมักถูกล้อเลียนว่าเป็นกะเทย เมื่อถูกล้อเลียนบ่อยเข้าเด็กชายก็อาจเกิดความรู้สึกสับสนคิดว่าตนเป็นกะเทยจริง เป็นลักษณะถูกคนอื่นกระตุ้นให้เกิดการยำคิด สงสัยตัวเองขาดความเชื่อมั่นในด้านเอกลักษณ์ทางเพศมากขึ้น

3.4.3 ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วนจะมีโอกาสถูกกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากเป็นผู้หญิงมากขึ้น เพราะในแง่จิตวิทยาเมื่อคนสองคนต้องมาอยู่ร่วมกันคนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำ และอีกฝ่ายหนึ่งก็เป็นผู้ตามโดยไม่รู้ตัว ในโรงเรียนชายล้วนเด็กชายที่อ่อนแอกว่า หน้าตาละเมียดไปทางผู้หญิงมากกว่า จึงอาจต้องทำท่าทางเป็นผู้หญิง เป็นฝ่ายอ่อนแอกว่าให้เพื่อนที่แข็งแรงกว่าปกป้อง ล้อเลียน แต่ในโรงเรียนสหศึกษามีนักเรียนหญิงซึ่งแสดงตัวเป็นผู้หญิงเรียบร้อย อ่อนแอกว่าอยู่แล้ว ก็จะผลักดันให้เด็กชายที่อ่อนแอทั้งทางใจและทางกายต้องเข้มแข็ง ทำตัวให้เป็นผู้ชายมากขึ้น

3.4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน ถ้าเด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายเป็นผู้หญิงตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เมื่อมาโรงเรียนที่มีแนวโน้มอยากใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ถ้าเด็กผู้หญิงยอมรับเข้ามาอยู่ในกลุ่มผู้หญิง โดยเฉพาะเด็กผู้ชายคนนี้ก็ถูกปฏิเสธ ถูกรังแกจากกลุ่มเพื่อนผู้ชายด้วยกัน การมีกิจกรรมอยู่ร่วมกับผู้หญิงนานเข้าก็จะยังมีนิสัยเป็นผู้หญิงมากขึ้น

3.4.5 การจัดกิจกรรมของโรงเรียน โดยการจับให้เด็กผู้ชายแต่งตัวแสดงเป็นบทผู้หญิง เมื่อมีการจัดการแสดงละครหรือการแสดงต่างๆ บนเวที บางแห่งมีการจัดประกวดเทพีประเภทสองเทพจำแลง ให้แต่งตัวเป็นผู้หญิงเพื่อเป็นเชียร์ลีดเดอร์ ฯลฯ เด็กชายซึ่งไม่เคยได้รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวเป็นผู้ชาย แต่เมื่อปฏิบัติตัวหรือแสดงกิริยาท่าทางเป็นผู้หญิงกลับมีแต่คนสนใจ ชื่นชมก็อาจเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีค่า เป็นความรู้สึกเด่นและแสดงตัวต่อไปจนเป็นนิสัย

3.4.6 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน บางหลักสูตรก็บังคับให้เด็กชายเรียนเย็บปักถักร้อย ซึ่งในสังคมถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อมีโอกาสได้เรียนแล้วเกิดชอบภาคภูมิใจ ก็อาจยังเกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้น รวมทั้งด้านกีฬาต่างๆ เป็นต้น

3.4.7 การอยู่ในกลุ่มที่มีแนวโน้มเป็นรักร่วมเพศด้วยกัน เพราะการไม่สามารถเข้าอยู่ในกลุ่มผู้ชายที่ปฏิเสธเขาได้จึงต้องจับกลุ่มอยู่ด้วยกัน ทำให้ยังมีความรู้สึกเบี่ยงเบนทางเพศกันได้มากขึ้น เพราะเป็นช่วงพัฒนาการของการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน เอกลักษณะจึงเบี่ยงเบนไป

3.5 อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคม

ตัวกระตุ้นสาเหตุใหญ่ทางสังคมมีดังนี้

3.5.1 แบบอย่างเพศจากด้านสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากตัวแสดงในโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือในหนังสือ เมื่อผู้แสดงชายทำท่าทางเหมือนผู้ชายซึ่งมักทำให้ผู้ชมรู้สึกชอบใจ พอใจ สนุกสนาน เรียกร้องความสนใจเป็นเรื่องเด่นได้ เด็กชายที่ขาดแบบอย่างผู้ชายจากผู้เป็นบิดา ผู้เป็นครูผู้ชายอยู่แล้วก็อาจเลือกแบบผู้แสดงชาย แต่ท่าทางกระดุกกระดิงมาเป็นแบบอย่างของตนไว้ เพราะความมีแนวโน้มอยู่ก่อนแล้ว โดยเฉพาะถ้าคนแสดงนั้นเป็นคนที่มีชื่อเสียง มีคนชื่นชมมาก เช่น แสดงเก่ง ร้องเพลงเก่ง พุดเก่ง หรือเป็นคนมีความสามารถเฉพาะทางเก่ง เด็กจะยังเกิดการจำแบบอย่างได้มากยิ่งขึ้น

3.5.2 เกิดจากประสบการณ์รักร่วมเพศกันมาก่อน ส่วนใหญ่อาจเพียงแสดงบทรักด้วยกัน สำเร็จความใคร่ด้วยกัน เพราะวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้านเพศมักเร็วกว่าและมีมากกว่าเด็กทั่วไป จึงอยากรู้อยากทดลองแล้วอาจเกิดความประทับใจ คิดใจได้ หรืออาจเกิดจากถูกผู้ใหญ่กว่ากระทำการรักร่วมเพศ โดยให้ความอบอุ่นหรือรางวัลต่างๆ เด็กอาจเกิดความรู้สึกฝังใจเพราะเรื่องเพศนั้นเป็นสิ่งเสพติดชนิดหนึ่ง

3.5.3 มีประสบการณ์ไม่ดีกับเพศตรงข้าม ทำให้เข็ดขยาดไม่อยากมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้าม ไม่ว่าจะเป็นคนไหน จึงหันกลับมาหาเพศเดียวกัน

3.5.4 เกิดจากค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม เช่น เชื่อว่าการเป็นผู้ชายต้องเป็นผู้แข็งแรง ชอบเล่นกีฬา พุดจาโผงผาง หยาบคาย ก้าวร้าว เกเร ต้องชกต่อยกัน สูบบุหรี่ ดื่มเหล้าเป็น ถ้าเด็กผู้ชายคนนั้นมีเอกลักษณ์สับสนอยู่แล้ว และไม่สามารถรู้สึกว่าคุณเป็นคนมีนิสัยดังกล่าวนี้ได้เลย ยิ่งสับสนได้ว่าคุณเป็นผู้หญิงแน่ เพราะมีนิสัยสุภาพอ่อนโยนและอ่อนแอนั้นไม่ใช่เป็นลักษณะของผู้ชาย

3.5.5 เกิดจากพัฒนาบทบาทของผู้หญิงในปัจจุบัน ซึ่งในปัจจุบันนี้ผู้หญิงมักจะกล้าแสดงตัวกันมากขึ้น กล้าพูดจากเปิดเผยมากขึ้น โดยเฉพาะการแสดงบนเวทีหรือการปรับตัวเข้ากับผู้ชาย

ซึ่งไม่ใช่เป็นลักษณะจี๋อ้าย อ่อนแอเหมือนผู้หญิงสมัยก่อน ผู้ชายที่มีเอกลักษณ์ไม่ดีขาดความเชื่อมั่นในตัวเองอยู่แล้วจะยิ่งสับสนเกิดความไม่เชื่อมั่นในบทบาทความเป็นชายมากขึ้นอีก

3.5.6 เกิดจากระบบสังคม เศรษฐกิจ สังคมไทยในปัจจุบันเป็นลักษณะกึ่งทุนนิยม เรื่องรักร่วมเพศกลายเป็นธุรกิจการค้าชนิดหนึ่ง จึงมีการผลิตหนังสือ การแสดงละคร การแสดงบนเวที การแสดงภาพยนตร์ในด้านรักร่วมเพศ ตลอดจนแหล่งบันเทิงมากมายที่ต้องการสร้างความสุข ความต้องการพิเศษให้แก่ผู้ที่มีแนวโน้มจะเป็นรักร่วมเพศ ตลอดจนมีสถานบริการกายของกลุ่มนี้ โดยเฉพาะ เมื่อสังคมเปิดโอกาสมากขึ้นการเปิดเผยแสดงตัวยิ่งชัดเจนขึ้น ไม่มีความละอายใจหรือต้องควบคุมตัวเองแก้ไขกัน

3.5.7 เกิดความต้องการให้สังคมยอมรับ บุคคลรักร่วมเพศที่มีความสามารถในด้านสังคม ได้พยายามสร้างค่านิยมให้สังคมยอมรับบทบาทของพวกเขา เพื่อจะได้ไม่ต้องถูกรังเกียจหรือถูกปฏิเสธกันอีก จึงต้องพยายามสร้างปมเด่นขึ้นมาเพื่อชดเชยปมด้อยและกลายเป็นค่านิยมผิดๆ ไป และทำให้คนที่มีความโน้มเอียงจะเป็นอยู่บ้างเกิดความเชื่อถือเปิดเผยแสดงตัวเพื่อต่อต้านสังคมที่ประณามว่าพวกเขามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

3.5.8 เกิดจากลัทธิที่ต้องการเป็นคนเด่นในสังคมปัจจุบัน เป็นสังคมที่ต้องมีชีวิตอยู่ในโลกของการแข่งขัน จึงดีชิงเด่น บางคนมุ่งไปเรียนเก่ง บ้างมุ่งไปเก่งด้านกีฬา ด้านการคบเพื่อน ด้านกิจกรรมหรือด้านดนตรี พวกที่มีแนวโน้มจะเป็นรักร่วมเพศเมื่อเลือกเก่งที่สังคมยอมรับกันไม่ค่อยได้ จึงมุ่งไปสู่การทำท่าทางการแสดงตัวกระตือรือร้น การเอาอกเอาใจคนเก่ง หรือการกระทำอะไรแปลกๆ ในลักษณะเป็นชายจริงก็ไม่ใช่ หญิงแท้ก็ไม่เชิง แล้วสามารถเป็นที่สนใจของผู้อื่นได้ก็ยิ่งพอใจในบทบาทนี้มากขึ้น

4. แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเอกลักษณ์ของผู้รักร่วมเพศ

ซึ่ง Troiden ได้เสนอตัวแบบที่แสดงกระบวนการของการได้มาซึ่งเอกลักษณ์ของผู้รักร่วมเพศ ที่พิจารณาว่าผู้ชายจำนวนมากที่ถือว่าความเป็นรักร่วมเพศเป็นแนวทางชีวิตของเขานั้น เริ่มเข้าสู่พฤติกรรมแบบรักร่วมเพศตัดสินใจที่จะนิยามความปรารถนาทางเพศของเขาว่า คือ รักร่วมเพศ นิยามเอกลักษณ์ตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ เริ่มมีการติดต่อสัมพันธ์กับรักร่วมเพศคนอื่นๆ และมีความรักต่อเพศเดียวกัน (เช่นเดียวกับการมีกิจกรรมทางเพศ) ได้อย่างไร

โดย Troiden เสนอว่าการพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศนั้นจะเป็นกระบวนการที่ผ่านขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ (บงกชมาศ เอกเอี่ยม, 2532: 37-40)

1. ขั้นตอนการเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่น (sensitization)
2. ขั้นตอนการแยกความรู้สึกและการกระทำออกจากเอกลักษณ์ (dissociation)
3. ขั้นตอนการเปิดเผยตัว (coming out)
4. ขั้นตอนของการยึดมั่นผูกพัน (commitment)

สมมติฐานนี้ยังสอดคล้องกับผลงานของ ริชาร์ด และ ฮาร์ท (Richardson & Hart, 1981) ซึ่งศึกษาถึงการพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศของผู้ชาย ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นชายจะมีบทบาทและพฤติกรรมแบบผู้ชาย เช่น เข้มแข็ง มีความพึงพอใจในเพศหญิง ผู้ใหญ่ก็จะแสดงบทบาทและพฤติกรรมแบบผู้หญิง เช่น ชอบความสวยงาม นุ่มนวล สนใจเพศตรงข้าม แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนบางคน คือ เอกลักษณ์ทางเพศที่เขาเป็นเจ้าของอาจไม่สอดคล้องกับบทบาทและพฤติกรรมทางเพศที่เขาปฏิบัติ เช่น ผู้มีเอกลักษณ์ทางเพศเป็นชาย แต่แสดงบทบาทและพฤติกรรมทางเพศตรงข้ามที่เราเรียกกันว่าชายรักร่วมเพศ หรือเกย์ นอกจากนั้นการแบ่งแยกในบทบาททางเพศของผู้ชายและผู้หญิงอย่างเด็ดขาดในสังคม ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตัวผู้ชายบางคนที่กลัวการคบหาผู้หญิง ไม่เคยนัดผู้หญิง กลัวไม่มีความดึงดูดใจแก่เพศตรงข้ามด้วยลักษณะความเป็นชายของตนไม่เพียงพอ ดังนั้นการคบหาเพื่อนเพศเดียวกันจึงน่ากลัวน้อยกว่า ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเป็นรักร่วมเพศได้

5. แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเบี่ยงเบนทางเพศโดยใช้เรือนจำ

เรื่อง สังคมของผู้ต้องขัง ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการเน้นการควบคุมอย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดกิจกรรมในเชิงแก้ไข โดยการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้ “แบบพฤติกรรม” มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของผู้ต้องขัง ซึ่งจะพิจารณาจากวิถีชีวิต การปฏิบัติตนในเรือนจำ ความสัมพันธ์กับผู้ต้องขังอื่นและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนโลกทัศน์และค่านิยมของผู้ต้องขังแต่ละประเภท เช่น ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ จะถูกเรียกว่า “พวกน้อง” พวกน้อง คือผู้ต้องขังที่เป็นกะเทยโดยเพศเป็นชายแต่ทำตัวเป็นหญิง และมีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน ในเรือนจำมีกะเทยอยู่ 2 ประเภท คือ พวกที่เป็นกะเทยอยู่ก่อนแล้วกับพวกเด็กหนุ่มหน้าตาดีที่มาพบพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำ แต่ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด พวกนี้จะถูกเรียกว่า “น้อง” พวกนี้จะได้รับการเอาอกเอาใจและได้รับฝากสิ่งของจากผู้ต้องขังอื่นที่มีรสนิยมทางด้านนี้ ในบางครั้งอาจมีเรื่องทะเลาะแย่งชิงกัน คนที่ชนะก็จะเข้าครอบครองและทำการ “เลี้ยงน้อง” ต่อไปจนผู้ต้องขังอื่นเรียกว่า “ติดเหลือง” พวกที่เลี้ยงน้องอาจมาได้จากผู้ต้องขังแทนทุกประเภท เช่น ขาใหญ่ อิทธิพล เก้าตุ๊ก พ่อค้าหรือขี้อาย แต่พวกที่เป็นกะเทยจะมีแบบพฤติกรรมพิเศษแยกมาจากพวกอื่นๆที่สามารถพิจารณาแยกแยะได้อย่างไม่ยากนักโดยอาศัยกริยาท่าทาง พวกน้องบางคนอาจหารายได้จากการมีพฤติกรรมเช่นนี้ บางคนมีความเป็นอยู่ที่ดีเพราะมีแต่

คนเอาใจ ได้รับของกินของใช้มากมายและยังมีคนเอาใจ ดังนั้น ผู้ต้องขังคนใดที่คิดจะเลี้ยงน้องจึงต้องทำงานหนักเพื่อจะต้องหาเงินมาเลี้ยงน้องด้วย ในส่วนของเจ้าหน้าที่จะมีทัศนคติว่า พวกนี้ไม่เป็นภัยต่อเจ้าหน้าที่และเรือนจำ ยกเว้นจะเป็นคันเหตุให้มีการทะเลาะกัน พวกนี้จึงรักภักดีต่อเจ้าหน้าที่และไว้ใจได้ ถ้าจะมีข้อเสียดังตรงที่ไม่ขยันทำงาน ไม่เอาการเอางาน ไม่ชอบทำงานหนัก ชอบลอบไปลอบมานั่นเอง (นัทธิ จิตสว่าง 2541:43-112)

ตัวอย่างงานวิจัยที่สนับสนุนสมมติฐานนี้ เช่น

เยาวนุช อินทรเคโซกุล (2526) ได้ศึกษาถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก เจตคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสมาชิกสหภาพแรงงานไทยคูราโบ 129 คน เป็นชาย 33 คน และเป็นหญิง 96 คน ซึ่งมีการสอบถามถึงเรื่องรักร่วมเพศด้วย ผลการศึกษาปรากฏว่า คนงานส่วนใหญ่ 61.51% เห็นว่ารักร่วมเพศเป็นบุคคลผิดปกติ นำหัวเราะและบางทีก็นำรังเกียจ โดยที่คนงานชายเห็นด้วยมากกว่าคนงานหญิง นอกจากนี้มีคนงาน 72.81% ที่เห็นว่าบุคคลรักร่วมเพศเป็นบุคคลที่มีความชอบแปลกไปจากคนอื่นซึ่งน่าสนใจ

อดิรัตน์ วัฒนไพสิน (2527) ได้ศึกษาถึงเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 151 คน และเป็นหญิง 207 คน ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก ปีการศึกษา 2525 ผลการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีเจตคติเกี่ยวกับการเป็นรักร่วมเพศว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจและเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และ สมศรี สุกมลนันท์ (2529) ได้ทำการศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมต่างๆต่อการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมด้านอื่นๆ ที่ควรจะให้ความสนใจเป็นอันดับต่อมาคือสภาพแวดล้อมทางสังคมซึ่งมีหลายรูปแบบ เช่น สื่อมวลชนสะท้อนลักษณะของค่านิยมในลักษณะรักร่วมเพศ ทำให้เกิดความชื่นชมในหมู่วัยรุ่นจนนำมาเป็นแบบอย่าง หรืออิทธิพลของแฟชั่นที่ไม่แบ่งแยกชายหญิง (unisex) ซึ่งสะท้อนถึงบุคคลลัทธิใดสักคนหนึ่งและสะท้อนถึงการแต่งกายที่คาดว่าเป็นปัญหารักร่วมเพศในขณะนี้ และในอนาคตมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นในนักเรียนมัธยมศึกษา

ฟอร์ดและ บีช (Ford & Beach, 1952 อ้างใน รังรอง งามศิริ: 2532) ได้ศึกษาสังคมต่างๆ 76 สังคม พบว่าในบางสังคมเช่นพวกเคอรากี (Keraki) ในนิวกินี พวกอรันดา (Aranda) ในออสเตรเลียและสิวาน (Siwans) ในแอฟริกา รักร่วมเพศชายเป็นที่พบได้ทั่วไป และไม่ทำให้เสียหายในการสร้างสัมพันธภาพกับต่างประเทศ 36% ของสังคมที่เขาทำการศึกษานั้นการแสดงออก

เชิงรุกร่วมเพศแม้จะเป็นสิ่งต้องห้าม แต่ก็มีหลักฐานว่ามีการกระทำความผิดกล่าวช่อนอยู่ ในขณะที่ 40% ของสังคมเหล่านั้นเห็นว่ารุกร่วมเพศเป็นเรื่องปกติและสังคมยอมรับได้

โรเซนท์ (Rosen, 1974 อ้างใน สุภาพร ประดับสมุทร:2532) ได้รวบรวมการศึกษาของมาร์เมอร์และวิลเบอร์ในปี 1965 และเสนอว่าบิดาของกลุ่มรุกร่วมเพศหญิงก็มีลักษณะอ่อนแอ สมยอม เช่นเดียวกับบิดารุกร่วมเพศชาย และมีลักษณะของความห่างเหิน เย็นชา ส่วนการศึกษาของโรเซน (Rosen, 1974) กลับพบลักษณะที่ตรงข้ามกันคือ พบว่าบิดาของกลุ่มรุกร่วมเพศชายมีลักษณะอบอุ่น ใจดี นอกจากนี้ในการศึกษาของคนอื่นก็พบลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป เช่น ลักษณะของความมีเสน่ห์และขี้ขลาด ซึ่งพบทั้งในบิดาของรุกร่วมเพศและรุกร่วมเพศหญิง (พิทยา ไชยสุน, 2527: 14 อ้างอิงจาก Wahl, 1976)

6. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ หมายถึง การที่มนุษย์เรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมตามบรรทัดฐานที่สังคมได้กำหนดไว้ ก่อนที่จะต้องมาอยู่ในเรือนจำ

ข้อมูลส่วนตัว หมายถึง ประวัติข้อมูลส่วนตัว เช่น อายุ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว ชีวิตในวัยเด็ก อาชีพก่อนมาอยู่ในเรือนจำ ลักษณะคดีที่กระทำผิด อัตราโทษ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์เรียนรู้ ขอมรับค่านิยม กฎเกณฑ์ต่างๆ จากการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อจะได้มีสถานภาพ และปฏิบัติตามบทบาทต่างๆ ที่สังคมต้องการ

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หมายถึง ผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมทางเพศผิดแผกไปจากบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดขึ้น โดยมีพฤติกรรมรุกร่วมเพศในเพศเดียวกัน

อิทธิพลที่เป็นสาเหตุต่อการเป็นรุกร่วมเพศ หมายถึง อิทธิพลทางร่างกายหรือปัจจัยทางชีววิทยา อิทธิพลทางด้านจิตวิทยา อิทธิพลทางสภาพแวดล้อมครอบครัว อิทธิพลสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและอิทธิพลทางสภาพแวดล้อมสังคมที่เป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมรุกร่วมเพศโดยมีความต้องการทางเพศกับเพศเดียวกัน

พฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ระหว่างอยู่ในเรือนจำ หมายถึง การที่ผู้ต้องขังเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ในเรือนจำ เช่น ความรู้และประสบการณ์ใหม่ ความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ระหว่างกัน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ความรักและความชอบพอกัน เป็นต้น

องค์ประกอบของการขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้และฝึกฝนการเป็นสมาชิกของสังคมและการพัฒนาบุคลิกภาพซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ ความรู้และประสบการณ์ทางสังคม, การกระทำระหว่างกันในสังคม, ภาษาที่ใช้, ความรักและความชอบพอ และสภาพแวดล้อมในการขัดเกลา

การพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับตัวเองในลักษณะของผู้รักร่วมเพศ ผู้รักต่างเพศหรือ ผู้รักสองเพศ พร้อมๆ กับการพัฒนาความคิดแบบนามธรรมที่แน่นอน รวมถึงความสามารถในการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศของตนเอง

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้เรือนจำ หมายถึง การใช้เรือนจำเพื่อเป็นมาตรการในการปฏิบัติต่อคนที่ทำผิด โดยได้มีการนำมาใช้แทนการลงโทษต่อเนื่องต่อตัว เช่น การทรมานหรือการเข็มนดี เพื่อแก้ไขฟื้นฟูให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมหลังพ้นโทษได้

พฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเพศ หมายถึง ผู้ต้องขังชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศ หรือ ต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพื่อนผู้ต้องขังที่มีเพศเดียวกันกับตน

2. นิยามศัพท์ทั่วไป

ผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ หมายถึง ผู้ต้องขังชายที่มีความสนใจหรือพึงพอใจในเพศเดียวกัน หรือมีความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันหรือมีกิริยาท่าทางการแสดงออกคล้ายผู้หญิง เช่น แต่งตัวเป็นผู้หญิง แต่งหน้าทาปาก ทำตัวกระด้างกระเดื่อง เป็นต้น

เรือนจำกลางคลองเปรม หมายถึง สถานที่ควบคุมบุคคลตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หรือของบุคคลผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งเรือนจำกลางคลองเปรม จัดอยู่ในกลุ่มเรือนจำความมั่นคงสูง รับเฉพาะผู้ต้องขังชายซึ่งมีกำหนดโทษไม่เกิน 30 ปี และเป็นเรือนจำที่แยกห้องขังให้ผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศอยู่ด้วยกัน

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ รวมทั้งควบคุมดูแลและแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในเรือนจำ

7. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยโดยนำระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยามาใช้ในการเก็บข้อมูล ซึ่งได้กำหนดวิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ

1) การวิจัยจากเอกสาร (Documentry research) จะศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่ค้นคว้าได้จาก ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์และสำนักวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล นอกจากนี้ยังได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร วารสารทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับรักร่วมเพศ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงบางอย่างของคนกลุ่มนี้ประกอบการศึกษา

2) การวิจัยสนาม (Field research) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

- การสัมภาษณ์ประวัติชีวิต (Life History) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆตั้งแต่วัยเด็กจนเป็นผู้ใหญ่ และต้องมาใช้ชีวิตในเรือนจำนั้น มีพฤติกรรมเป็นมาอย่างไร และความคาดหวังในชีวิตหลังพ้นโทษ

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางเพศของผู้ต้องขังชายรักร่วมเพศ:ศึกษากรณีเรือนจำกลางคลองเปรมนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป้าหมายที่จะทำการศึกษา ได้แก่ ผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำกลางคลองเปรม โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจำนวน 20 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะผู้ต้องขังชายที่แสดงออกถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศในเรือนจำอย่างเด่นชัดทั้งที่แปลงเพศแล้วและยังไม่ได้แปลงเพศ เช่น แต่งตัวเป็นผู้หญิง แต่งหน้าทาปาก ทำตัวกระตุงกระดิง ฯลฯ

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจะทำโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งจะเป็นลักษณะของการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิด ข้อมูลประสบการณ์ระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างมากกว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยเป็นฝ่ายป้อนคำถามและรอรับคำตอบจากผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยคำถามจะมีทั้งลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำหนดระยะเวลาเก็บข้อมูลไว้ 6 เดือน โดยจะเริ่มเก็บข้อมูลในเดือน มีนาคม-สิงหาคม 2548 ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ต้องขังชายกร่วมเพศวันละ 1-2 คน โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ครั้งละ 1-2 ชม. ซึ่งสถานที่ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากเจ้าหน้าที่เรือนจำกลางคลองเปรมให้สัมภาษณ์ผู้ต้องขังในห้องที่เป็นสัดส่วน มิดชิด ทำให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ต้องขังชายกร่วมเพศได้อย่างเป็นกันเอง และได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน โดยจะมีเจ้าหน้าที่ของทางเรือนจำคอยดูแลความปลอดภัยให้เสมอ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก โดยผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะของคำถามต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และรับรู้ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในเรือนจำและระหว่างอยู่ในเรือนจำของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกร่วมเพศ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับปรุงแบบสัมภาษณ์จนสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา ข้อมูลต่างๆที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ต้องขังกร่วมเพศนั้น จะนำมาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และยกตัวอย่างประกอบ